Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 17 (267) ◆ Субота, 1 лютого 1992 року ◆ Ціна 30 коп. (Передплатникам 10 коп.).

БЕЗ власної високорозвинутої фундаментальної науки неможливий економічний та культурний розвиток України як самостійної держави. Про це, в основному, йшла мова під час зустрічі Президента України Л. М. Кравчука з провідними вченими, відомими діячами культури, яка відбулась 30 січня.

ЗПРИЙНЯТТЯ незалежних держав у повноправні члени Конференції з безпеки і співробітництва в Європі почала свою сесію у Празі Рада міністрів цієї організації. Президент ЧСФР Вацлав Гавел щиро привітав представників України, що вперше беруть участь у роботі наради, з включенням до процесу НБСЄ. На засіданні Ради виступив міністр закордонних справ України Анатолій Зленко.

НАФТА і газ Ірану прийдуть на Україну. Домовленість про це досягнута в результаті дводенних переговорів між урядовими делегаціями України, Азербайджанської Республіки та Ісламської Республіки Іран, які завершилися 29 січня в Києві. Керівники делегацій — перший віце-прем'єр-міністр України Костянтин Масик, Прем'єр-міністр Азербайджану Гасан Гасанов та міністр нафти Ірану Ага Заде підписали ряд важливих документів про розширення і поглиблення співробітництва між цими державами. Серед них особливу значимість набувають угоди і протоколи, які стосуються співробітництва в галузі спільного використання нафти і газу.

ПОСТАНОВОЮ уряду Патентний фонд України перетворено у Державне патентне відомство Комітету по науково-технічному прогресу при Кабінеті міністрів України (Держпатент України).

Головою Держпатенту України призначено Валерія Леонідовича Петрова.

9

КОРІВКУ — ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Вже майже місяць минув, як триває лібералізація, а масла все нема... Ну що тут можна сказати, не володіючи даними Кабінету міністрів: ні коли з'явиться, ні відповідно до яких економічних законів має з'явитися, — не знаємо. Темні ми. Знаємо тільки, що ціна купона на ринках впала до трьох карбованців і купувати на базарі стало вигідніше, ніж у магазині. Новина!..

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Л. М. КРАВЧУК ВІДБУВ У ШВЕЙЦАРІЮ

31 січня Президент України Л. М. Кравчук відбув з Києва у Швейцарію для участі у Всесвітньому економічному форумі в Давосі. Програмою його перебування передбачається участь у пленарних засіданнях форуму, зустрічі з главами урядів ряду країн, політичними і державними діячами, керівниками західних компаній та банківських установ, представниками ділових кіл.

НА КОРДОНІ — СПРОЩЕНИЙ ПОРЯДОК

Кабінет міністрів України прийняв пропозицію Держкомкордону і Закарпатської обласної Ради народних депутатів про спрощення порядку перетинання державного кордону України громадянами, які проживають у прикордонних областях. Після належного облаштування будуть відкриті пункти пропуску через державний кордон України з Республікою Румунією («Дякове» — для міжнародного автосполучення), Угорською Республікою («Вилок» і «Лужанка» — для двостороннього міжнародного пасажирського автосполучення, «Косини» — для вантажного автотранспорту). Двостороннє автосполучення з Чеською і Словацькою Федеративною Республікою здійснюватиметься через пункт пропуску «Павлове». Створюється й пункт спрощеного пропуску через державний кордон з Республікою Румунією — «Костилівка».

Діяльність пунктів пропуску через кордон України розпочнеться після переговорів та обміну нотами між компетентними органами України і суміжних держав. У зазначених пунктах будуть створені умови для здійснення прикордонного і митного контролю, обладнані під'їзні шляхи.

КАДРИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Постановою Кабінету міністрів України у Києві створено Інститут підготовки кадрів Служби національної безпеки України. Базою для нього стали Вищі курси колишнього КДБ СРСР. Слухачам інституту надаватиметься статус військовослужбовців.

Іншим рішенням уряду на базі Київської вищої школи МВС СРСР імені Ф. Е. Дзержинського та Київського філіалу Всесоюзного інституту підвищення кваліфікації керівних працівників МВС СРСР створено Українську академію внутрішніх справ.

КРИМ, УКРАЇНА, РОСІЯ

Президія Верховної Ради Кримської АРСР прийняла заяву, в якій виражається занепокоєння у зв'язку із зростанням напруженості у відносинах між Росією та Україною, тим більше, що протиріччя, які виникають, все частіше пов'язуються з проблемою Криму, долею Чорноморського флоту.

У заяві підкреслюється, що не можна погодитися із спробами вирішувати долю Криму без його участі, не враховуючи історичного досвіду, що породив у минулому проблему 1954 року.

Майбутнє Криму стосується насамперед кримчан, зазначається в заяві. Саме вони мають вирішувати свою долю, і, якщо це буде необхідно, то на загальнокримському референдумі.

Багато питань навколо проблеми Криму й Чорноморського флоту можна було б розв'язати у ході зустрічі на найвищому рівні керівників Росії та України з участю представників Криму. «Звертаємось з пропозицією провести таку зустріч найближчим часом», — говориться наприкінці заяви Президії Верховної Ради Кримської АРСР.

У БЕНЗОБАКАХ — ПОРОЖНЬО

Менш як 10 тонн бензину становлять сьогодні запаси пального всієї Донецької області. Палива вже не вистачає для забезпечення спецмашин, громадського автотранспорту.

Та й що таке десять тонн для області, добова потреба якої в бензині становить 2,5 тисячі тонн?! До цього слід додати, що закінчуються і запаси моторного палива на промислових підприємствах.

Тепер можна впевнено говорити про «надійне» перекриття кранів у Росії, звідки нічого з нафтопродуктів не надходить в індустріальний Донбас. Не стали гарантією бартерних угод ні метал, ні інша продукція, відправлені заздалегідь партнерами.

7

ПРИВАТИЗАЦІЯ: ХТО І ЯК ЇЇ РОЗУМІЄ

На ранковому засіданні 30 грудня Верховна Рада України прийняла Закон про форми власності на землю, в якому затверджено, поряд з державною, колективну та приватну власності на землю.

11

ДОЙЧЕ БАНК. ПОРТРЕТ

Його спробувала відтворити у серії нарисів наш кореспондент Валентина Писанська, котра побувала у головній конторі Дойче банку в Дюссельдорфі.

13

Кашпіровський обрушив потік височайшого гніву на «дурнів», які вважають, що лише через гіпнотичний сон можна впливати на людську психіку, і на журналістів, які не хочуть славити «генія».

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

Закон України

Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»

Парламентська хроніка

СНБ СЛУЖИТИМЕ УКРАЇНІ. ХТО СЛУЖИТИМЕ В СНБ?

Вечірнє засідання 30 січня

Після обідньої перерви атмосфера в сесійному залі стала ще гарячішою — на розгляд винесли проект Закону про Службу національної безпеки та порядок фінансування й матеріально-технічного забезпечення СНБ України. Тема для гострих суперечок і зіткнень поглядів, далебі, вдячніша, ніж попередня — про оперативно-розшукову діяльність: ще й досі ми перебуваємо в полоні стереотипу — ЧК! — ГПУ! — НКВС! КДБ! — СНБ? Кривавий шлейф, який стелиться за цією інституцією, затьмарив усе наше «славне» минуле, не дай Боже, протягти його й у майбутнє.

Голова СНБ Є. Марчук, репрезентуючи законопроект, всіляко підкреслював, що для подібних побоювань немає підстав: створена у вересні минулого року Служба — нова структура державної безпеки, а не правонаступниця злочинного органу епохи більшовицького панування. Завдання й діяльність СНБ відповідатиму сучасному етапові становлення України як незалежної правової держави. Метою нового, а точніше першого закону, за словами Є. Марчука, повинно стати забезпечення надійного захисту конституційного ладу України, загальновизнаних прав людини, сприяння гармонізації відносин між державою, суспільством і громадянином, а також запобігання можливості використання самої Служби національної безпеки в партійних, групових чи особистих інтересах.

Особливістю законопроекту є те, що ним передбачений певний контроль за СНБ з боку суспільства поза рамками звичних державних структур. І тут творці документа великодушно відводять нам, себто засобам масової інформації, важливу роль у здійсненні цього контролю. Статтею 7, зокрема, заборонено встановлювати обмеження на інформацію про загальний бюджет СНБ та основні напрями її діяльності, а також про випадки протиправних дій органів і співробітників Служби (очевидно, вони траплятимуться і в майбутньому). Це, зрозуміло, не перекреслює необхідності зберігати державну, військову і службову таємниці, дотримуватися «легендарної» конспірації там, де це справді зумовлено інтересами держави.

Між іншим, проект передбачає заборону діяльності в системі національної безпеки будь-яких — правих, лівих, центристських — партій, рухів та інших громадських об'єднань, які переслідують політичні цілі, а також обмеження співробітників у праві на членство в таких організаціях. Вистачить: одній партії вже служили!

Погоджуючись з принципами, викладеними в цьому документі, особливо з тими, які зобов'язують Службу ретельно виконувати одне з основних завдань — розкривати будь-які форми розвідувально-підривної діяльності проти України, народні депутати хотіли дістати чіткішу відповідь — хто охоронятиме Україну: нові кадри чи кадрові чекісти.

— У попередній структурі КДБ, — сказав П. Осадчук, — була спеціальна служба з так званого українського питання. Зрозуміло, що вона виконувала протилежні нинішнім функції: сама вела розвідувально-підривну діяльність проти України.

Цікаво, чим тепер займаються ці кваліфіковані спеціалісти? Якщо вони «перебудувалися», то наскільки морально їм там далі працювати і наскільки така «перебудова» безпечна для молодої української держави?

З'ясувалося, що у штаті колишнього п'ятого — ідеологічного — управління з 130 співробітників залишилось працювати близько тридцяти, а 16 генералів, які служили в КДБ, не призначені на керівні посади в СНБ.

Особливо багато нарікань у депутатів викликали статті, де йдеться про направлення співробітників СНБ на штатні посади в інші державні установи та організації і залучення до співробітництва позаштатних агентів. Мотиви начебто благородні — захист безпеки України. За аргумент творцям законопроекту правила й західна практика: виявляється, така форма діяльності використовується майже в усьому світі. Просто за цією справою потрібний серйозний контроль, неодмінно має бути попереджений про такого роду «співробітників» керівник даної установи. Можливо й так. Але ж знову постає знайоме питання — як розрізнити інститут агентурної роботи від елементарного стукацтва? Останнє, на жаль, органічне для вітчизняної системи.

Депутат Горохівський «подарував» керівництву СНБ цікаву ідею — переглянути списки колишнього п'ятого відділу і попередити всіх агентів КДБ, щоб вони покинули, наприклад, громадські організації, оскільки ті не мають ніякого відношення до злочинної діяльності. Це також стосується і священнослужителів. Ідея була з вдячністю прийнята. Є. Марчук погодився, що серед складу діючих співробітників і серед агентури повинні бути тільки ті люди, які захищають державність України на сьогоднішньому етапі.

Замість шпигування за політичними переконаннями своїх співвітчизників, Служба безпеки має серйозно зайнятися боротьбою з контрабандою, торгівлею зброєю, наркотиками, тероризмом, корупцією, одним словом, з організованою злочинністю, яка нині найбільше загрожує безпеці молодої держави. Не треба боятися дублювання роботи правоохоронних органів. Це буде здорова конкуренція. Наприклад, у США п'ять незалежних підрозділів ведуть боротьбу з організованою злочинністю, в Німеччині — чотири. І це тільки на користь справі.

Служба національної безпеки підпорядковується безпосередньо Президентові України, разом з тим проект створює передумови для надійного контролю за діяльністю СНБ з боку законодавчого органу. Зокрема, закріплюється право Верховної Ради одержувати від голови СНБ щорічний звіт і поточну інформацію про додержання чинного законодавства й забезпечення прав і свобод громадян. З ініціативи Комісії з питань оборони і державної безпеки створено колегіальний орган — Раду служби. До її складу входять і народні депутати — Алтунян, Горинь, Костенко, Леміш.

Законопроект прийнято в першому читанні. Але як і попередній, він вимагає доопрацювання — розставлення чіткіших акцентів, конкретизації і коригування в бік фактів, а не уявлення про них.

І на закінчення сесійного засідання Голова Верховної Ради І. Плющ зачитав два документи, які б мали становити інтерес і для правоохоронців, і для працівників Служби безпеки: йдеться про розбазарювання в Криму і кораблів, і земель — ВПК організував акціонерне товариство, яке приватизує... дельфінарій.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ЧИ ПОПУЛІЗМ?

Ранкове і денне засідання 31 січня

Безумовно, п'ята сесія Верховної Ради України не йде в жодне порівняння з першою. Чимало народних депутатів виросли прямо на очах у конструктивних, тверезомислячих політиків. Центр політичної ваги нині там, де він і повинен бути. Тому Верховна Рада не дає, як це доводилося спостерігати раніше, крену то на лівий, то на правий борт. Словом, законодавчий орган, на мою думку, досяг нині того політичного, але далеко не професіонального рівня, з якого він повинен був би починати свою роботу. Бо, погодьтеся, парламент все-таки не лікнеп, де можна набувати азів політичної діяльності. На жаль, хоча це й закономірно, вичерпали запас своїх емпіричних знань і ті, хто здобув навички політичної боротьби у протистоянні тоталітарному режиму. Настав час професіоналів. І саме їх у сьогоднішньому складі Верховної Ради недостатньо. Мабуть, саме цим пояснюється пасивність багатьох народних депутатів, байдужість до виступів колег, коли обговорюються закони, які потребують вузькопрофесійних, спеціальних знань, а також «сирість» проектів законів, що виносяться на обговорення.

На цьому загальному тлі вигідно вирізняється пакет проектів законодавчих документів, підготовлених нашими військовими з Міністерства оборони України спільно з Комісією Верховної Ради України з питань оборони і державної безпеки. Це підтвердило і обговорення проекту Закону «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», з доповіддю в якому виступив міністр оборони України Костянтин Морозов. У документі, запропонованому на розгляд Верховної Ради, є такі нововведення, як альтернативна служба, служба в армії за контрактом, одноразовий призов на строкову військову службу, до півтора року скорочено термін перебування на строковій військовій службі. Враховано також такий нюанс, як призов наприкінці осені, або на початку зими. Аргументується це тим, що на даний час вже завершено сільськогосподарські роботи, а ті, хто мав вступити на навчання у вузи, вже навчаються. Юнаки ж, які звільняться у запас у червні — липні, матимуть можливість, не втрачаючи часу, вступати у вузи та інші навчальні заклади. Саме завдяки грунтовній підготовці проекту цього Закону його було прийнято в першому читанні переважаючою більшістю голосів, без будь-яких кардинальних пропозицій та зауважень.

Розглянуто і схвалено в першому читанні також проект Закону «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та працівників органів внутрішніх справ України». Його доручено доопрацювати згідно з пропозиціями та зауваженнями народних депутатів Кабінетові міністрів та відповідним комісіям. Однак у ході обговорення цього проекту в парламентаріїв знову виникли запитання, які стосуються політичного аспекту Закону. Зокрема, чому під його дію потрапляють колишні енкаведисти, але залишаються поза ним колишні бійці УПА. Можливо, справді нам варто взяти приклад з цивілізованих країн і звести пам'ятник один на всіх, як це зробили в Іспанії, увічнивши пам'ять республіканців і франкістів. Бо інакше ми знову й знову приходитимемо до конфронтаційних ситуацій, в основі яких лежить класова ідеологія, а не людські інтереси.

На сесії прийнято також постанови Верховної Ради України «Про обрання суддів обласних судів України» та «Про призначення арбітрів вищого Арбітражного суду України», «Про призначення голів арбітражних судів Кримської Автономної Республіки, областей та міста Києва».

Оскільки проект документа про формування валютних фондів України так і не було узгоджено Кабінетом міністрів з деякими комісіями, а точніше, вони не могли дійти згоди, його зняли з порядку денного сесії. Хоч, як на мою думку, таке зволікання з його прийняттям аж ніяк не на користь нашій державі, яка по суті перебуває в числі валютних «жебраків».

Передано на доопрацювання і проект постанови Верховної Ради України «Про створення добродійного фонду «Державна незалежність України».

Наступне пленарне засідання Верховної Ради розпочнеться 4 лютого.

Василь ТУГЛУК,
парламентський кореспондент «Голосу України».

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

ПРО КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЮ ДЕРЖАВНОЇ ТОРГІВЛІ І ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ

З метою реалізації Основних напрямів економічної політики України в умовах незалежності, розвитку конкуренції у сфері торгівлі та громадського харчування **постановляю:**

1. Запропонувати органам, уповноваженим здійснювати управління відповідним державним майном:

— створити в установленому порядку підприємства роздрібної торгівлі та громадського харчування (юридичні особи) на базі магазинів, кафе, їдалень та інших структурних підрозділів державних підприємств і організацій цієї сфери. Виконавчим комітетам місцевих Рад народних депутатів провести у тижневий строк після подання відповідних документів реєстрацію зазначених підприємств;

— у міру завершення комерціалізації ліквідовувати в установленому порядку трести, об'єднання, фірми й інші аналогічні їм організації і підприємства державної торгівлі та громадського харчування. Для обслуговування сфери торгівлі та громадського харчування на договірних засадах створюються, у разі необхідності, відповідні комерційні структури.

Рішення з цих питань щодо підприємств і організацій торгівлі та громадського харчування, які перебувають у загальнодержавній власності, приймаються відповідними органами за погодженням з виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів.

2. Новоствореним підприємствам торгівлі та громад-

(Закінчення на 3-й стор.).

ОБУРЛИВІ ДІЇ АДМІРАЛА КАСАТОНОВА

Громадськості України відомо, яку позицію займає останнім часом командування Чорноморського флоту і особливо командуючий адмірал Касатонов І. В. Незважаючи на неодноразові звернення до нього керівництва України, зокрема і під час всеукраїнської наради командного складу військових формувань, щоб адмірал утримувався від невиважених виступів і дій, він і далі веде себе зухвало, недопустимо.

Командуючий флотом не хоче рахуватися з реаліями, що Україна як незалежна держава веде власну, чітко визначену військову політику — у відповідності з прийнятими Верховною Радою законами та іншими документами, з алма-атинськими, мінськими і московськими домовленостями керівників співдружності незалежних Держав. Таких фактів немало. Громадськість обурена діями адмірала 29 січня, коли він вкрай зневажливо поставився до групи народних депутатів та відповідальних працівників Міністерства оборони України, які перебували в м. Севастополі.

Враховуючи все це, Президент України Кравчук Л. М. надіслав телеграму Головнокомандуючому Збройними Силами СНД маршалу авіації Шапошникову Є. І. і Головнокомандуючому Військово-Морським Флотом адміралу флоту Чернавіну В. М.

Змушений інформувати вас про те, говориться в телеграмі, що командуючий Чорноморським флотом адмірал Касатонов І. В. проявив грубе, зневажливе ставлення до групи народних депутатів України і відповідальних посадових осіб Міністерства оборони України, офіційно направленої Президією Верховної Ради України для роз'яснення прийнятих парламентом законів та заходів Кабінету міністрів, Міністерства оборони України по будівництву збройних сил і соціальному захисту військовослужбовців.

Незважаючи на те, що група 29 січня цього року понад дві години чекала прийому біля воріт штабу флоту, адмірал Касатонов І. В. не тільки відмовився прийняти сам, але й заборонив зустріч із своїми заступниками, не дозволив відвідання кораблів, підрозділів і частин. Він переслідує командирів частин, офіцерів, які прийняли присягу на вірність народу України, перешкоджає вільному волевиявленню військовослужбовців, які бажають скласти присягу.

Адмірал Касатонов, відзначається в телеграмі, допускає некоректні висловлювання на адресу вищих органів влади і управління України, дає свідомо перекручену інтерпретацію документів, підписаних в Алма-Аті, Мінську і Москві.

Все це несумісне з його посадовим становищем.

Президент України вимагає вирішити питання про зміщення адмірала Касатонова І. В. з посади командуючого флотом, припинити дії, які загострюють обстановку в Криму, а також серед особового складу флоту.

В телеграмі на ім'я Президента Російської Федерації Б. М. Єльцина Президент України, повідомляючи про недопустимі дії адмірала Касатонова, відзначив, що вони явно свідчать про знехтування норм Конституції і законів України. Він попросив підтримати поставлене питання про недоцільність дальшого перебування адмірала Касатонова І. В. на посаді командуючого Чорноморським флотом.

Надіслано телеграму і адміралу Касатонову І. В. В ній, зокрема, підкреслюється, що обурливий вчинок 29 січня, а також інші факти розцінюються як небажання командування флоту, всупереч прагненню особового складу, співробітничати з органами влади України в галузі військового будівництва. Вважаю ваші дії, говориться в телеграмі, не тільки не коректними, а й взагалі недопустимими з боку командуючого флотом, який дислокується на території незалежної України.

Про комерціалізацію державної торгівлі і громадського харчування

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

ського харчування передаються основні фонди та інше майно структурних підрозділів державних підприємств і організацій, на базі яких вони створюються. Ці підприємства також мають право на одержання частки залишків фондів виробничого та соціального розвитку державних підприємств і організацій, з яких вони виділяються.

Розподіл обігових коштів і заборгованості, наділення обіговими коштами новостворених підприємств торгівлі та громадського харчування провадиться відповідно до сум, що використовуються кожним структурним підрозділом, а в неподіленій частині — пропорційно розміру середньорічних залишків їх товарно-матеріальних цінностей.

3. Скасувати розподіл товарів за фондами, крім лімітованих груп товарів. Забезпечити додержання підприємствами постачальниками та споживачами договірних зобов'язань на 1992 рік.

Зберегти мережу підприємств і порядок забезпечення товарами дитячих, лікувальних, інших закритих закладів і спецспоживачів на території України, а також окремих категорій громадян відповідно до пільг, передбачених чинним законодавством.

4. Звільнити Міністерство торгівлі України від виконання функцій господарського управління підприємствами й організаціями державної торгівлі та громадського харчування, включаючи планування, облік і фінансування.

5. Рекомендувати Раді Міністрів Кримської АРСР, виконавчим комітетам місцевих Рад народних депутатів:

— визначити для підприємств роздрібної торгівлі та громадського харчування обов'язковий асортимент і обсяги товарів, продаж яких провадиться за регульованими цінами;

— забезпечити режим найбільшого сприяння підприємствам, що здійснюють торговельно-закупівельну діяльність, зокрема надання їм приміщень і складів на засадах оренди.

6. Кабінету міністрів України розробити і надіслати Раді Міністрів Кримської АРСР, виконавчим комітетам обласних, Київської та Севастопольської міських Рад народних депутатів нормативно-методичні матеріали щодо проведення комерціалізації державної роздрібної торгівлі та громадського харчування.

7. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
31 січня 1992 року.

Економіка

ЗАРПЛАТИ НА ПОДАТКИ ВИСТАЧИТЬ

Сьогодні надзвичайно важко простим людям. Різко зросли ціни. Пусті полиці в магазинах. Грошові збереження обернулись в ощадбанках копійками. Замість карбованців ввели купони. На підприємствах немає роботи через брак сировини, матеріалів, комплектувальних виробів. Занепокоєні їхні керівники, підприємці. Більшість не знає, що робити. Боротьба навколо уряду у Верховній Раді України свідчить, що немає чіткої концепції економічної реформи, яку б зрозуміли і прийняли виробничі колективи й підприємці.

Всі турбуються про пенсіонерів, студентів, забуваючи, що майбутнє залежить від тих, хто працює на підприємствах. У державному бюджеті України практично немає витрат на безробітних, а їх буде дуже багато в умовах руйнування господарських зв'язків між республіками. Тому соціальний захист бачиться, як паперовий: нас чекає скорочення виробництва, і ніхто не знайде в державній кишені знову грошей.

Помилок наробили багато. Все вирішували в республіканських міністерствах та уряді України, не порадившись з підприємцями. Кому, як не їм, відроджувати економіку суверенної України.

Велика небезпека йде від нерозуміння систем оподаткування, ціноутворення, пенсійного забезпечення. Консервативне мислення, звичка вузької групи осіб до монополії у сфері розподілу не дає їм можливості зрозуміти, що жорстка адміністративна система їх більше не прогодує, не дасть панувати в суспільстві. У системі податків, госпрозрахунків і підприємництва підприємці настільки пограбовані, що їм нічого фактично не залишається.

Госпрозрахункові підприємства нині повинні сплачувати на соціальне страхування 61 відсоток від нарахованої заробітної плати працівників, а державні організації й установи — лише 37. Причому госпрозрахункові підприємства зобов'язані з першого січня 1992 року взяти на себе всі сплати по тимчасовій непрацездатності. До цього ще в жодній країні не додумалися. Тільки віднімати й розподіляти стало головним принципом всієї системи оподаткування.

З підприємств вирішили брати податки, починаючи з акцизних, потім — на добавлену вартість, потім — з валового доходу, потім — на обов'язкове соціальне страхування щодо зайнятості, на страхову медицину.

Ніхто не пояснює, що податок на добавлену вартість — це податок у розмірі 28 відсотків або 22 відсотків для підприємств з регульованими цінами, фактично є подвійним податком на заробітну плату і валовий доход. Із заробітної плати кожної людини вже береться податок як з особистого доходу населення. Податок на валовий доход необхідно сплачувати від 8 до 21 відсотка.

Людина, якій буде нараховано заробітну плату 1000 карбованців, повинна заробити додатково для сплати соціального страхування 610. При відсутності чистого прибутку у підприємства — ще 280 карбованців на добавлену вартість, потім з валового доходу сплатити ще 210.

Крім того, не визначено податки на землю і на страхову медицину.

Валовий доход понад один мільйон карбованців за рік буде практично на всіх підприємствах, де чисельність працюючих не менш як 80 чоловік. Якщо врахувати ще один відсоток податку з працівника у пенсійний фонд України та податок на особистий доход населення, то людина одержить на руки за місяць 800 карбованців. І на це підприємство (організація) має відрахувати Українській державі не менш, як 1800 карбованців з кожного працівника.

Складається враження, що той, хто розробляв закони, працює в державних структурах, щоб забезпечити свої власні функції розподілу грошей, стягнути з усіх підприємств і підприємців. Законодавці самі нічого не розробляють, та їм і не дають такої можливості.

Склалася система повного притиснення підприємців і робітників підприємств.

Всім нав'язали помилкову концепцію розвитку України, соціального захисту населення, де не створено умов для праці виробничим колективам і підприємцям, не забезпечено соціального захисту для безробітних.

Україна прийняла жорсткіші закони про оподаткування, ніж Росія, Беларусь, Болгарія, Туреччина, Польща, Угорщина, Чехо-Словаччина. Кому не зрозуміло, що ніхто з іноземців не вкладатиме свої інвестиції за таких високих податків?

Потрібно було встановити їх у загальній ставці меншими на 5—10 відсотків, ніж у всіх наших сусідів. Це перший принцип здорового глузду у державному управлінні. Коли одну із сполучених посудин підняти вище від інших, то вона завжди буде порожньою.

Навіщо урядові України тягти на собі питання соціального страхування, пенсійного фонду, страхової медицини, коли витрати на тимчасову непрацездатність перекладаються ним тихенько на підприємства? Слід ці 37 відсотків чи 61 відсоток віддати в розпорядження самих людей. Це й буде соціальним захистом, а не новим пограбуванням.

З податків на добавлену вартість із валового доходу треба залишати тільки один. Крім того, як відомо, є намір ввести ще валютний податок без сплати експортерові за відраховану ним валюту.

Я переконаний, що ніхто в уряді не проробив системно запропоновані закони про оподаткування.

Національну валюту треба вводити терміново, не пізніше як 1 квітня 1992 року. Ці надруковані у Франції купони не мають, на жаль, серії і номера, і не можуть навіть тимчасово розглядатися як гроші. Їх підробить на лазерних принтерах хто завгодно. Коли в лютому 1991 року я запропонував купони багаторазового використання, на них були серія і номер. Хто й навіщо виключив їх, невідомо. А введення таких купонів замість грошей — надто велика небезпека. На мою думку, потрібно ввести талони на дев'ять видів продовольства.

Мені, як колишньому заступникові Голови Ради Міністрів України, дуже соромно, що в деяких нових міністерствах панує дух московської зверхності і зневаги до простої людини й підприємців.

Придивіться, будь ласка, законодавці, не заплющуючи очі, як ви збираєтесь проводити роздержавлення і приватизацію. Навіщо ми створили таку складну систему? Чому не віддали без викупу виробничим колективам 30—40 відсотків вартості майна і не перетворили тим самим протягом двох-трьох місяців всі підприємства в акціонерні, орендні й колективні з наступним продажем акцій державою на фондових біржах? Чому досі борються на урядовому рівні зі створенням акціонерних товариств? І чому немає зауважень, коли створюються спільні підприємства? Хіба там немає зміни форми власності? Чому заборонили державним підприємствам брати участь у створенні господарських товариств?

Підприємці України, виробничі колективи промисловості спроможні запропонувати і впровадити в життя нову систему законів, спрямованих на розвиток економіки суверенної України, на відродження підприємництва і почуття в кожної людини, що живе вона у вільній і демократичній Україні. Але ж не вирішуйте за них усе самі.

Тільки довіра й доброта до людей дадуть змогу перемогти ці важкі часи в житті України.

Віктор УРЧУКІН,
Голова Української асоціації промисловості, будівництва, транспорту і зв'язку «Україна».

УКАЗ Президента України

Про заходи щодо стабілізації цін і стримування інфляції

Враховуючи різке зростання цін в усіх галузях народного господарства, відсутність ефективного механізму регулювання фондів споживання підприємств, що призводить до посилення інфляції, та з метою захисту інтересів споживачів **постановляю:**

1. Ввести на період до прийняття та впровадження антимонопольного законодавства державне регулювання цін і тарифів на продукцію виробничого призначення, товари і послуги, які з 2 січня 1992 року реалізуються за вільними цінами.

2. Встановити граничні рівні рентабельності на продукцію, товари і послуги, диференційовані по галузях народного господарства (у процентах до собівартості):

Промисловість:
деревообробна, целюлозно-паперова, нафтохімічна і хімічна, медична, будівельних матеріалів, видобутку рудної та нерудної сировини, рибальство — 30;
поліграфія — 40;
машинобудування, металургія, інші галузі — 25;
Транспорт — 35;
Зв'язок, видавнича діяльність — 40;
Інші галузі народного господарства (крім будівництва, сільського господарства, науки і наукового обслуговування, державних спеціалізованих банків, комерційних банків, у тому числі кооперативних, страхових організацій) — 30.

3. Зазначені в статті 2 цього Указу обмеження не поширюються на продукцію, товари і послуги, на які відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 1991 року «Про систему цін у народному господарстві і на споживчому ринку України» встановлено державне регулювання цін і тарифів, а також на продукцію і товари, що поставляються на експорт, заміняють імпортні, на нову високоефективну продукцію, та продукцію, яка виробляється підприємствами Республіканського Союзу воїнів-інтернаціоналістів та його відділень, Українського товариства сліпих і Українського товариства глухих, а також підприємств і організацій творчих спілок України, які створені ними для виконання статутних завдань.

Перелік продукції і товарів, що заміняють імпортні, погоджується з Міністерством економіки України.

4. З метою стримання надмірного зростання цін в результаті необгрунтованого збільшення фондів споживання підприємств, що не супроводжується відповідним нарощуванням виробництва, ввести їх державне регулювання. Кабінету Міністрів України у тижневий строк розробити і запровадити механізм такого регулювання.

5. Встановити, що прибутки, одержані в результаті завищення цін, через що фактичний рівень рентабельності перевищує граничний, зараховуються до республіканського і місцевих бюджетів у співвідношенні 2:1.

6. Указ набуває чинності з дня його підписання.

Президент України Л. КРАВЧУК.

м. Київ 31 січня 1992 року

Новини про новини

ВОЛИНЬ-ТБ

Не лякайтеся, це не новий путч. Це ведуча Тетяна Шворак з Волинського телебачення бере інтерв'ю у Волинського військового комісара полковника Олексія Беденка у передачі, присвяченій складанню військами присяги на вірність Україні.

З початку нинішнього року Волинське телебачення щоденно, крім суботи та неділі, виходить в ефір з місцевими новинами по першій українській програмі.

Але редакція вже має конкурентів — дві приватні телефірми.

Фото Валентина БЄЛОВА.

До речі. За попередніми даними, сьогодні у республіці налічується близько 170 нових телефірм. Одна з найбільших — миколаївська «Тоніс» має до 60 філій у 32 містах.

Факт і коментар

«ЩЕДРИК» ПРОТИ РАДІАЦІЇ

Зміцнити здоров'я тим, хто постраждав від наслідків чорнобильської аварії, допоможе екстракт прополіса, компонент драже «Щедрик». До його випуску готуються на... Рівненській АЕС.

Препарат, розроблений професором Харківського фармацевтичного університету Л. Порохняк, це харчова добавка, що сприяє виведенню з організму радіонуклідів, позитивно впливає на імунологічний статус. До того ж не має ніяких побічних впливів. Такого висновку дійшли спеціалісти ряду галузей медичної науки після численних всебічних дослідів. Науково-дослідний інститут гігієни харчування України рекомендує новинку для лікувальних та профілактичних цілей дітям і дорослим.

— Нині в одному з цехів розгортаємо потужності для серійного виробництва «Щедрика», — розповів директор Харківського науково-виробничого центру В. Леліца. — На Рівненській АЕС нам надали лабораторію, допомагають фінансувати дослідження. Вже укладено договори з господарствами різних регіонів України на поставку продукції бджільництва.

Перша партія «Щедрика» призначена для експлуатаційників АЕС, а потім драже надійде в торгівлю.

Віктор МАЗАНИЙ.
(Укрінформ).

Дожилися

ПО ДОНУ ГАНЯЄ РИБАЛОК КОЗАК

У вихідні дні четверо донеччан, за давньою традицією, вирішили порибалити. Тож сіли в «Жигулі» й майнули в пониззя Мокрого Єланчика, що впадає в Азовське море на території сусідньої Ростовської області. Місця знайомі — не вперше тут.

Та недовго насолоджувалися риболовлею того морозяного дня. Раптом почули цокіт копит, а невдовзі вгледіли на березі справжній козачий роз'їзд. Форма, папахи, шаблюки — все, як і належить.

— Звідкіля, рибалки? — пробасив старший у гурті. — Ага, номери на машині донбаські. Ану, забирайтеся геть. Щоб через годину і духу вашого тут не було!

Не повірили наші земляки побаченому й почутому — надто все було схожим на зйомки історичної кінокартини. Тож і поплатилися через годину за свою наївність.

Що відчули хлопці, коли із донських піхов сяйнув на світ Божий холодний метал шаблюк, важко переказати. Однак пронесло. Посмугували хвацькі козаки всі чотири шини ні в чому не повинних «Жигулів» та й поїхали собі далі. А рибалкам-невдахам нічого не залишалося, як шукати вантажівку і за чималі гроші швиденько втікати додому.

Історія ця невигадана й, на жаль, не поодинока. Вона лише одна із багатьох новітніх реалій нашого мінливого сьогодення.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

ТЕРНОПІЛЬСЬКІ ВРАЖЕНН

Прем'єра

Тигра варто бачити не в зоопарку, а на його батьківщині. Театральний спектакль — той же тигр, його краще дивитися там, де він народився, серед публіки, для якої він живе. Тому я поїхав до Тернополя на прем'єру «Степана Бандери», не чекаючи, поки мені це привезуть до Києва. І взагалі, не терпілось побачити, що там вийшло з п'єси відомого київського драматурга Ярослава Верещака. Адже родом він — «західняк», батька його вбито колись бандерівцями (чи тими, котрі видавали себе за них). А от постановник п'єси — народний артист України Павло Загребельний, навпаки — «східняк», але вже 30 літ живе у Тернополі. Та й ще одне: виставу грають професійні актори, але не в державному театрі, а в Будинку культури ВО «Ватра», виявляючи таким чином свою незгоду з «чистим мистецтвом» режисера Петра Ластівки, котрий поставив у тому ж таки Тернополі «Гамлета». На жаль, «Гамлета» я не бачив, про чисте мистецтво нічого сказати не можу. А от «Степана Бандеру» — бачив, і мушу сказати: це річ, далека від чистих театральних забав. Можливо, це — зовсім і не мистецтво. А що ж тоді? Як на мене — це обряд, необхідний саме цим людям саме в цьому місті, як ото бувають необхідні хрестини, весілля чи поминки, коли збирається разом багато народу, аби підтвердити перед лицем жорстокої історії свої родинні зв'язки. Недарма ж наступного ранку після прем'єри по Тернополю вже гуляла напівлег... якийсь зять, ... літ тому обізв... «бандерівцем»... тави прийшов ... десять літ не ... сказав: «Тату ... вав...». Власн... саме про це ... щоб українці ... нути свої ... тридцятих, со... десятих та 1... років. До реч... такого ... Степан Банде... перечки про ... но нього. Хід... но вірний: ад... ли люди ... з яких ... чоловіка, іме... вано п'єсу. Я... театр зможе ...

Персоналка! Вітаємо

У ПАМ'ЯТІ СВОЄ ОБЛИЧЧЯ

У день, коли народному художнику України, лауреату Державної премії імені Т. Г. Шевченка Івану Гончару виповнилось вісімдесят один, на найвищому місці столиці, в меморіальному будинку Державного музею Великої Вітчизняної війни, відкрилась його персональна виставка.

Подейкують, той, хто пройшов крізь пекло Великої Вітчизняної, прожив не одне життя. Таке враження залишають і понад 500 картин художника: суворі і усміхнені обличчя односельчан — живих і полеглих; хатки і подвір'я українського села — спалені геть чисто і відроджені з попелу.

...Він пройшов війну з першого до останнього дня. І життя присвятив, і творчість — Україні.

Сергій СЕРГІЄНКО.

Київ.

Знай наших!

НЕ ГІРШЕ, НІЖ У ПАРИЖІ

Половину життя умілець із Коростеня Іван Карп присвятив виготовленню годинника для вежі. Творіння його рук і справді унікальне: багатометровий діаметр, оригінальне підсвічення, пісенний звуковий механізм. Але вся «сіль» у механічних ляльках, які кожної години розігруватимуть нову сценку з народного життя.

Зазначимо, що допоки Карпом не зацікавилися французькі підприємці, які запропонували майстрові 120 тисяч доларів, місцеві власті шедевра не помічали. Затe тепер на нього звернув увагу мер Житомира В. Мельничук. Оголошено збирання коштів, щоб викупити цей витвір мистецтва.

Сам умілець твердо переконаний, що його годинник виглядатиме в Житомирі не гірше, ніж у Парижі чи Бордо.

«НЕЗАЛЕЖНІСТЬ».

Житомирська область.

Хочеш бути крас

У цьому симпатичному французькому прислів'ї — жодного натяку на знущання з жінки. Таке життя, — виправдалися б вони враз. Бо якщо хочеш бути справді красивою, час від часу треба в чомусь собі й відмовити — задля стрункості фігури. В гіршому разі в ім'я цієї ж ідеї сісти, скажімо, на фруктову дієту, походити в басейн, на масаж, поміняти парфуми, зачіску і т. д. Словом, зайнятися собою, докладаючи певних зусиль. Важка робота, чи не так? Ці «страждання» пропонують французи кращій половині свого суспільства.

И мені захотілося в передчутті весни зайнятися собою — хоча б плаття нове пошити на літо. Обійшла кілька київських ательє. Від 350 до 700 карбо... ватиме тільк... яного плаття ... кидаю цю ід... міняти, мабу... тож рушаю ... тут — проко... ванців обійш... грішна голо... красит... кою у ... роюють на с... — на стриж... буденну. У ... гом нижче ... можна. «Ті... жицями, та ... свій — ні ... парфумів не...

Про що г...

Так, з а... нею нічого ... сячної зарпл...

Міняю «Азбу у

Підручники, за якими нині навчаються наші діти, вже деполітизовані, але ще не національні. Приємним винятком на фоні цієї плутанини із «шкільним хлібом» є Гнідинська українська національна школа на Київщині. Упродовж навчального року тут учні молодших класів студіюють науки за підручниками, основаними на українській національній педагогіці. Але виготовлені ці книги власноруч.

Спеціальна координаційна рада, до якої ввійшли представники Міністерства освіти України, товариства української мови «Просвіта», української діаспори в Америці, схвалили гнідинський експеримент і рекомендували підручники до широкого впровадження в навчальний процес.

Видавництво «Освіта» доклало неабияких зусиль, щоб підготувати до друку новий буквар «Ма... ри читанки ... ших класів: ... ла хата», ... танку, з як... ли б працю... ніх канікул... ню» читанк... ля». Автор... них підручн... ники Дмит... ко та Гали... ківська кни... «Глобус» (к... ніст») готов... видрукувати... тиражем бу... тисячним ... читанку. ... банальна — ... Держава, пр... била вигля... осторонь ці... леми і виді... вки нових ... перові ліміт...

Що хвил...

«ШВИДКА» Н

Реалії

Оголосили страйк водії міської служби «Швидкої допомоги». На такий крок їх штовхнуло вкрай погане забезпечення запасними частинами, «ходіння по муках» на автозаправочних станціях у пошуках бен... плата. Тепе... лик виїжд... томобілів з...

ТЕРНОПІЛЬСЬКІ ВРАЖЕННЯ ВІД ТИГРА

Прем'єра

Тигра варто бачити не в зоопарку, а на його батьківщині. Театральний спектакль — той же тигр, його краще дивитися там, де він народився, серед публіки, для якої він живе. Тому я поїхав до Тернополя на прем'єру «Степана Бандери», не чекаючи, поки мені це привезуть до Києва. І взагалі, не терпілось побачити, що там вийшло з п'єси відомого київського драматурга Ярослава Верещака. Адже родом він — «західняк», батька його вбито колись бандерівцями (чи тими, котрі видавали себе за них). А от постановник п'єси — народний артист України Павло Загребельний, навпаки — «східняк», але вже 30 літ живе у Тернополі. Та й ще одне: виставу ґрають професійні актори, але не в державному театрі, а в Будинку культури ВО «Ватра», виявляючи таким чином свою незгоду з «чистим мистецтвом» режисера Петра Ластівки, котрий поставив у тому ж таки Тернополі «Гамлета». На жаль, «Гамлета» я не бачив, про чисте мистецтво нічого сказати не можу. А от «Степана Бандеру» — бачив, і мушу сказати: це річ, далека від чистих театральних забав. Можливо, це — зовсім і не мистецтво. А що ж тоді? Як на мене — це обряд, необхідний саме цим людям саме в цьому місті, як ото бувають необхідні хрестини, весілля чи поминки, коли збирається разом багато народу, аби підтвердити перед лицем жорстокої історії свої родинні зв'язки. Недарма ж наступного ранку після прем'єри по Тернополю вже гуляла напівлегенда про те, як якийсь зять, котрий десять літ тому обізвав свого тестя «бандерівцем», після вистави прийшов додому (а вони десять літ не розмовляли!) й сказав: «Тату, я погарячкував...». Власне, вистава — саме про це і задля цього: щоб українці могли переглянути свої сімейні сварки тридцятих, сорокових, п'ятдесятих та інших складних років. До речі, у виставі немає такого персонажа — Степан Бандера, є лише суперечки про нього й навколо нього. Хід, можливо, єдино вірний: адже в залі сиділи люди (був аншлаг!), чехто з яких [illegible] особи знав чоловіка, іменем якого названо п'єсу. Який «чистий» театр зможе розповісти їм більше, ніж вони знають? Та й актори не мали особливої потреби щось грати — свого часу вони пережили цю «тему» разом зі своїми глядачами. Грати ці актори вміють, але тут було щось трохи інше, ніж гра. Я, грішний, перед виставою думав: не може бути, щоб цього дня під авансцену не заклали міну або не обстріляли будинок культури з «шмайсерів». Ні, нічого такого не трапилось. Але був момент, коли вистава трохи не зірвалась. Це сталось, коли хтось із персонажів по ходу дії згадав рядок з українського гімну. І тут весь зал встав і заспівав. Актори спершу розгубились, а потім кинули свою роботу й співали разом з глядачами — до кінця. Ні, браття-театрали, тигром варто милуватися там, де він народився!

Віталій ЖЕЖЕРА.

Новини культури

СЛОВО З КАРПАТСЬКИХ БЕСКИДІВ

Лауреатами премії імені Володимира Винниченка за 1991 рік стали відомий український письменник Іван Чендей та подружжя Валентина та Петро Родики з Канади. На урочистій церемонії, що відбулася з цього приводу, виступили голова правління Фонду культури України Борис Олійник, лауреат премії за 1990 рік Микола Руденко, голова ради Спілки письменників України Юрій Мушкетик та інші.

Пошанування лауреатів перетворилося на справжній вечір пам'яті одного з фундаторів української державності Володимира Винниченка.

Володимир ТЕТЕРУК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Персоналка! Вітаємо

У ПАМ'ЯТІ СВОЄ ОБЛИЧЧЯ

У день, коли народному художнику України, лауреату Державної премії імені Т. Г. Шевченка Івану Гончару виповнилось вісімдесят один, на найвищому місці столиці, в меморіальному будинку Державного музею Великої Вітчизняної війни, відкрилась його персональна виставка.

Подейкують, той, хто пройшов крізь пекло Великої Вітчизняної, прожив не одне життя. Таке враження залишають і понад 500 картин художника: суворі і усміхнені обличчя однополчан — живих і полеглих; хатки і подвір'я українського села — спалені геть чисто і відроджені з попелу.

...Він пройшов війну з першого до останнього дня. І життя присвятив, і творчість — Україні.

Сергій СЕРГІЄНКО.
Київ.

Хочеш бути красивою? Страждай!

Про що говорять

У цьому симпатичному французькому прислів'ї — жодного натяку на знущання з жінки. Таке життя, — виправдалися б вони враз. Бо якщо хочеш бути справді красивою, час від часу треба в чомусь собі й відмовити — задля стрункості фігури. В гіршому разі в ім'я цієї ж ідеї сісти, скажімо, на фруктову дієту, походити в басейн, на масаж, поміняти парфуми, зачіску і т. д. Словом, зайнятися собою, докладаючи певних зусиль. Важка робота, чи не так? Ці «страждання» пропонують француженки кращій половині свого суспільства.

И мені захотілося в передчутті весни зайнятися собою — хоча б плаття нове пошити на літо. Обійшла кілька київських ательє. Від 350 до 700 карбованців коштуватиме тільки пошиття омріяного плаття. Куди там! Відкидаю цю ідею! Зачіску, поміняти, мабуть, реальніше, тож рушаю до перукарні. И тут — прокол! У 200 карбованців обійшлася б мені моя грішна голова, якби [illegible] хімічною завивкою у [illegible]ярівниці». Настроююсь на скромніший крок — на стрижку — звичайну, буденну. У перукарні рангом нижче відповідають, що можна. «Тільки вашими ножицями, гребінцем, і лак принесіть свій — ні інструменту, ні парфумів не маємо!».

Так, з ательє і перукарнею нічого не вийшло. Місячної зарплати на це не вистачило б. І тут згадую, що пухова ковдра полізла, полатати б... Чим не подарунок! В ательє № 35 по ремонту й пошиву ковдр (і таке є) ввічливо натякнули, що їхні платні послуги зросли в 10 разів! Карбованців 400—500 коштуватиме це маленьке свято...

А ще за біганиною набійка з чобота відірвалася. Ні, тепер вже жодної майстерні... Досить сюрпризів! Краще не їсти і не пити з рік, може, на нові чоботи спроможуся. І тут, нарешті, доходить до мене, для кого чарівні французи придумали своє веселе прислів'я. Для нас, бідолашних. Тільки від цього не стає веселіше.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

У Мінчорнобилі

ДОСВІД СТАНЕ У ПРИГОДІ

Відбулася зустріч міністра України у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС Г. Готовчиця з віце-прем'єром канадського агентства по атомній енергетиці паном К. Петруніком та представником ділових кіл Канади паном Г. Гізбрехтом. Обговорювалися проблеми виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення четвертого блока в екологічно безпечний об'єкт, вирішення інших питань, пов'язаних з чорнобильським вибухом.

Того ж дня гості, які мають досвід щодо виведення атомних енергоблоків з експлуатації, відвідали Чорнобильську АЕС.

Василь КОВАЛЬЧУК.

Знай наших!

НЕ ГІРШЕ, НІЖ У ПАРИЖІ

Половину життя умілець із Коростеня Іван Карп присвятив виготовленню годинника для вежі. Творіння його рук і справді унікальне: багатометровий діаметр, оригінальне підсвічення, пісенний звуковий механізм. Але вся «сіль» у механічних ляльках, які кожної години розігруватимуть нову сценку з народного життя.

Зазначимо, що допоки Карпом не зацікавилися французькі підприємці, які запропонували майстрові 120 тисяч доларів, місцеві власті шедевра не помічали. Зате тепер на нього звернув увагу мер Житомира В. Мельничук. Оголошено збирання коштів, щоб викупити цей витвір мистецтва.

Сам умілець твердо переконаний, що його годинник виглядатиме в Житомирі не гірше, ніж у Парижі чи Бордо.

«НЕЗАЛЕЖНІСТЬ».
Житомирська область.

Міняю «Азбу[illegible]у [illegible]ексу» на буквар

Що хвилює

Підручники, за якими нині навчаються наші діти, вже деполітизовані, але ще не національні. Приємним винятком на фоні цієї плутанини із «шкільним хлібом» є Гнідинська українська національна школа на Київщині. Упродовж навчального року тут учні молодших класів студіюють науки за підручниками, основаними на українській національній педагогіці. Але виготовлені ці книги власноруч.

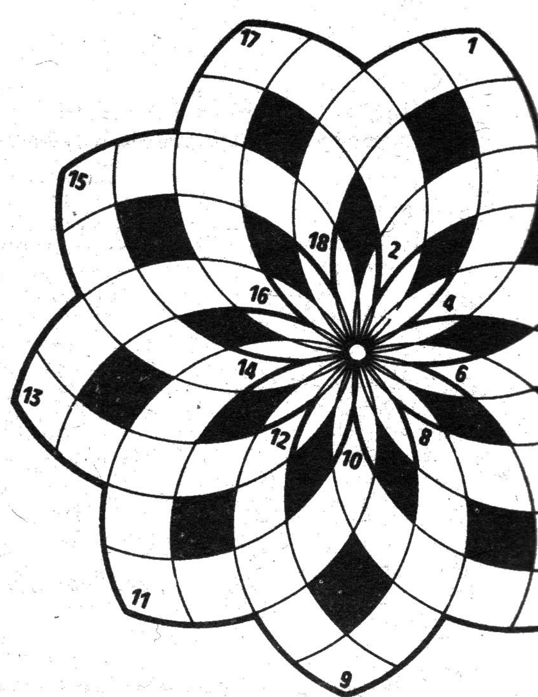
Спеціальна координаційна рада, до якої ввійшли представники Міністерства освіти України, товариства української мови «Просвіта», української діаспори в Америці, схвалили гнідинський експеримент і рекомендували підручники до широкого впровадження в навчальний процес.

Видавництво «Освіта» доклало неабияких зусиль, щоб підготувати до друку новий буквар «Материнка», чотири читанки для учнів молодших класів: «Ластівка», «Біла хата», «Писанка» і читанку, з якою школярі могли б працювати під час літніх канікул, так звану «літню» читанку «Зелена неділя». Автори цих оригінальних підручників — письменники Дмитро Чередниченко та Галина Кирпа. Харківська книжкова фабрика «Глобус» (колишній «Комуніст») готова хоч сьогодні видрукувати півмільйонним тиражем буквар і 250—270-тисячним тиражем кожну читанку. Однак... причина банальна — немає паперу. Держава, правда, також зробила вигляд, що не стоїть осторонь цієї болючої проблеми і виділила для підготовки нових підручників «паперові ліміти».

— Але сьогодні це рішення виглядає смішним, якщо не сказати образливим, — прокоментував ситуацію Валерій Доній, директор навчально-методичного кабінету загальної і педагогічної освіти Міністерства освіти України. — Адже всі «ліміти» давно вичерпано. І наші діти в наступному навчальному році можуть знову залишитися без добротних підручників.

А тим часом полиці наших книгарень заповнюються лавиною низькопробної літератури. Для неї в нашій державі ніяких лімітів не існує. То, за такої «політики», може, варто вже нині, не чекаючи Першовересня, замінити буквар на «Азбуку сексу», а читанки — на «Білу магію», «Анжеліку» чи «Рабиню Ізауру»?

Катерина БОРУШ.
Київ.

«ШВИДКА» НЕ ПОСПІШАЄ

Реалії

Оголосили страйк водії міської служби «Швидкої допомоги». На такий крок їх штовхнуло вкрай погане забезпечення запасними частинами, «ходіння по муках» на автозаправочних станціях у пошуках бензину, низька зарплата. Тепер щодня на виклик виїжджають 7—10 автомобілів замість 24.

Страйкуючих, звичайно, зрозуміти можна. Та хто, в першу чергу, зрозуміє хворих, яким так потрібна нагальна допомога?

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

ГОЛОС України

ВІД ТИГРА

більше, ніж вони знають? Та й актори не мали особливої потреби щось грати — свого часу вони пережили цю «тему» разом зі своїми глядачами. Грати ці актори вміють, але тут було щось трохи інше, ніж гра. Я, грішний, перед виставою думав: не може бути, щоб цього дня під авансцену не заклали міну або не обстріляли будинок культури з «шмайсерів». Ні, нічого такого не трапилось. Але був момент, коли вистава трохи не зірвалась. Це сталось, коли хтось із персонажів по ходу дії згадав рядок з українського гімну. І тут весь зал встав і заспівав. Актори спершу розгубились, а потім кинули свою роботу й співали разом з глядачами — до кінця. Ні, браття-театрали, тигром варто милуватися там, де він народився!

Віталій ЖЕЖЕРА.

...ю? Страждай!

стачило б. І тут згадую, що пухова ковдра полізла, полатати б... Чим не подарунок! В ательє № 35 по ремонту й пошиву ковдр (і таке є) ввічливо натякнули, що їхні платні послуги зросли в 10 разів! Карбованців 400—500 коштуватиме це маленьке свято...

А ще за біганиною набійка з чобота відірвалася. Ні, тепер вже жодної майстерні... Досить сюрпризів! Краще не їсти і не пити з рік, може, на нові чоботи спроможуся. І тут, нарешті, доходить до мене, для кого чарівні французи придумали своє веселе прислів'я. Для нас, бідолашних. Тільки від цього не стає веселіше.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

...су» на буквар

— Але сьогодні це рішення виглядає смішним, якщо не сказати образливим, — прокоментував ситуацію Валерій Доній, директор навчально-методичного кабінету загальної і педагогічної освіти Міністерства освіти України. — Адже всі «ліміти» давно вичерпано. І наші діти в наступному навчальному році можуть знову залишитися без добротних підручників.

А тим часом полиці наших книгарень заповнюються лавиною низькопробної літератури. Для неї в нашій державі ніяких лімітів не існує. То, за такої «політики», може, варто вже нині, не чекаючи Першоверсня, замінити буквар на «Азбуку сексу», а читанки — на «Білу магію», «Анжеліку» чи «Рабиню Ізауру»?

Катерина БОРУШ.

Київ.

...ПОСПІШАЄ

Страйкуючих, звичайно, зрозуміти можна. Та хто, в першу чергу, зрозуміє хворих, яким так потрібна нагальна допомога?

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

Новини культури

СЛОВО З КАРПАТСЬКИХ БЕСКИДІВ

Лауреатами премії імені Володимира Винниченка за 1991 рік стали відомий український письменник Іван Чендей та подружжя Валентина та Петро Родики з Канади. На урочистій церемонії, що відбулася з цього приводу, виступили голова правління Фонду культури України Борис Олійник, лауреат премії за 1990 рік Микола Руденко, голова ради Спілки письменників України Юрій Мушкетик та інші.

Пошанування лауреатів перетворилося на справжній вечір пам'яті одного з фундаторів української державності Володимира Винниченка.

Володимир ТЕТЕРУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

У Мінчорнобилі

ДОСВІД СТАНЕ У ПРИГОДІ

Відбулася зустріч міністра України у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС Г. Готовчиця з віце-прем'єром канадського агентства по атомній енергетиці паном К. Петruніком та представником ділових кіл Канади паном Г. Гізбрехтом. Обговорювалися проблеми виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації, перетворення четвертого блока в екологічно безпечний об'єкт, вирішення інших питань, пов'язаних з чорнобильським вибухом.

Того ж дня гості, які мають досвід щодо виведення атомних енергоблоків з експлуатації, відвідали Чорнобильську АЕС.

Василь КОВАЛЬЧУК.

Телеграфним рядком з Буковини

ВУЛИЦЯ ВАСИЛЯ СТУСА

У райцентрі Заставна на фронтонах будинків колишньої вулиці Жовтневої з'явились таблички з її новою назвою. Віднині вонаноситиме ім'я видатного українського поета, борця за свободу і незалежність України Василя Стуса.

ВАРИ, ЖІНКО, СПАГЕТТІ!

У жителів області з'явився шанс ласувати справжніми італійськими макаронами. Їх вироблятиме цех, споруджений у селищі Новодністровськ Сокирянського району. В його обладнанні взяли участь спеціалісти Угорщини та Італії — співзасновники спільного підприємства.

«МИРНІ» ТОВАРИ

Сесія Чернівецької обласної Ради народних депутатів прийняла ухвалу про перепрофілювання радіотехнічного заводу з оборонної продукції на цивільну. Нинішнього року підприємство випустить «мирних» товарів на десять мільйонів карбованців. Це електрогодинники, запчастини для автомобілів та сільськогосподарських машин, меблева фурнітура, світильники, лікарняні ліжка.

ОХОРОННИКА — ПІД ОХОРОНУ

За тюремними гратами опинилася група працівників Чернівецького гумовзуттєвого заводу. Упродовж тривалого часу вони купили продукцію з рідного підприємства і збували її на «чорному» ринку. Крадії уміло «чистили» склади взуття завдяки своєму «натхненнику і організатору» — начальнику заводської служби охорони М. Манкишу. Тепер охоронятимуть і його.

МІЛЬЙОНИ ВИЙШЛИ З ПІДПІЛЛЯ

У глибокій облозі перебувають ощадні каси області. Люди днюють і ночують, щоб покласти на зберігання свої заощадження. Три з лишком мільйони «дерев'яних» здав недавно до однієї з кас житель обласного центру. Поки що це рекорд.

ВОКЗАЛ У СТИЛІ РЕТРО

Пероном Чернівецького залізничного вокзалу прогулюються пані й панове в циліндрах, пелеринах. В обличчя перехожих пильно вдивляються цісарські жандарми... Тут знімаються епізоди нової кінострічки за повістю Івана Франка «Для домашнього вогнища». Створює фільм Київська кіностудія імені О. Довженка. В головних ролях Богдан Ступка, Анатолій Хостікоєв та польська актриса Ханна Дуновська.

Василь БАБУХ.

ВОЄВОДА В ЖИТОМИРІ

На запрошення голови міськради В. Мельничука Житомир відвідав воєвода Тарнувський, депутат польського Сейму Єжі Ожел (Тарнув — давній побратим Житомира).

У міськвиконкомі він зустрівся з керівниками підприємств, комерсантами, підприємцями та іншими діловими людьми. Для подальшого розвитку взаємовигідного співробітництва передбачається створити торгові будинки «Житомир» в Тарнуві, «Тарнув» в Житомирі. Це знайшло відображення у підписаному протоколі. Була також зустріч воєводи з польською громадою міста — однією з найчисельніших на Україні, а також з представниками культурних, освітніх і наукових закладів Житомира.

Валерій КОСТЮКЕВИЧ, консультант міськради.

Уточнюємо

НЕДОВГО МУЗИКА ГРАЛА?..

Інформація про можливе закриття музичних шкіл кинула багатьох батьків у шок. Того самого дня, коли цю звістку перепровадили з управління культури на місця, батьки засіли за листи із скаргами на адресу Верховної Ради.

Привід для чуток ніби-то дав західний регіон України, вирішивши з 1-го вересня цього року накрутити ціни за навчання в музичних школах до 1000 карбованців на місяць. Аби уникнути цієї долі в Києві, управління культури застосувало перед прийняттям у другому читанні Закону про культуру «психологічну обробку» батьків учнів. І мети було досягнуто...

Тож чутки, буцімто не довго музика грала, дещо перебільшені.

Сергій ВЛАД.

Київ.

Це ж треба!

«МАХНО ВАС СЛУХАЄ»

Серед абонентів луганської телефонної мережі немало однофамільців відомих людей. На ваш дзвінок можуть відповісти сім Горбачових, шестеро Брежнєвих та Фокіних, п'ять Суслових та Савінкових, чотири Кравчуки і Черненки, троє Махно, по двоє Хрущових, Андропових і Ворошилових. Є в обласному центрі також троє Вайнерів та Бродських, двоє Буніних і Котляревських, по одному Набокову та Адамовичу.

«СХІД».

Луганськ.

Коротко

ВИМУШЕНІ «ЗАЙЦІ»

Ось уже кілька днів жителі Ковеля користуються міським транспортом безплатно. Причина — у водіїв автобусів і пасажирів немає дрібної монети. Міське автопідприємство щодня недоодержує близько 4 тисяч карбованців.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

З життя аферистів

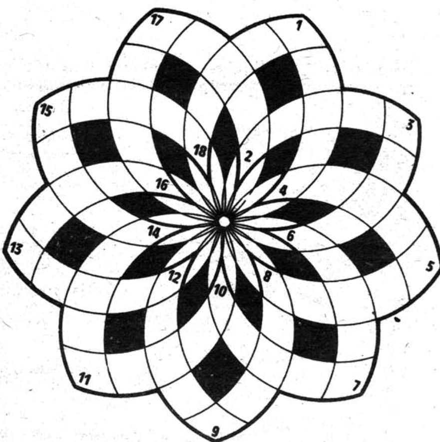
РАДІСТЬ БУВАЄ РІЗНОЮ

На ринку в Рівному два польських туристи за одним махом купили 2 тисячі купонів, виклавши за них 8 тисяч «дерев'яних». Але їхня радість була недовгою: купони їм «сплавили» старі, одноразового використання. Зате можна уявити, як радів пройдисвіт!

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

КРОСВОРД

За годинниковою стрілкою:
1. Всесвітньо відомий бравий вояк. 2. Вічнозелена, а без коренів, росте високо, а не дерево. 3. Привітання в обкладинці. 4. Кайдаш, син Кайдаша. 5. Коняче прізвище. 6. Ще тільки сік, ще не вино. 7. Легендарний половець — і зрадник, і герой. 8. Старий і вічно юний танець. 9. Міфічний прообраз будівника «світлого майбутнього». 10. Рослинний засіб виховання. 11. Або мотузок із зашморгом, або гуцульський танок. 12. Трюк. 13. Коза. 14. Той, за кого розписуються політики всіх мастей. 15. «Пихатий» голуб. 16. Лицедій. 17. Будматеріал, з якого було створено жінку. 18. Відьомський зліт.

ПОГОДА

1—2 лютого в західних та північних областях переважно без опадів. На решті території невеликий сніг. Вітер північно-східний, 5—10 метрів за секунду. Сьогодні в Приазов'ї пориви 15—20 метрів за секунду, хуртовини. Температура вдень 1—7, вночі 7—13 градусів морозу.

По Києву та області сьогодні вдень місцями слабкий сніг. Вітер північно-східний, 5—10 метрів за секунду. Температура 1—5 градусів морозу.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про хід виконання заходів, передбачених постановами Верховної Ради Української РСР «Про Концепцію проживання населення на територіях України з підвищеними рівнями радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про порядок введення в дію Закону Української РСР «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» і «Про порядок введення в дію Закону Української РСР «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відмітити, що передбачені постановами і законами Верховної Ради Української РСР заходи щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи у встановлені строки і повному обсязі не виконуються.

Головна причина становища, що склалося, полягає в тому, що Урядом не створено цілісного механізму введення в дію законів Української РСР «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», а також постанови Верховної Ради Української РСР «Про Концепцію проживання населення на територіях України з підвищеними рівнями радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», не забезпечений належний контроль за їх реалізацією.

Не розроблено науково обґрунтованої системи реконструкції дозового навантаження радіоактивного опромінення населення внаслідок Чорнобильської катастрофи та розрахунку індивідуальної ефективної еквівалентної дози опромінення (з 26.04. 1986 р.).

Не виконується програма відселення громадян із зони безумовного (обов'язкового) відселення. Зокрема не розпочато спорудження 2500 будинків садибного типу, багатоповерхових будинків на 1170 квартир, 6 шкіл, 2 лікарень, 5 дитячих садків і ряду інших об'єктів, введення в експлуатацію яких передбачалося в цьому році. Зірвані завдання по реконструкції і будівництву соціально-побутових об'єктів, призначених для захисту людей від впливу радіації, у зонах добровільного гарантованого відселення та посиленого радіоекологічного контролю.

Більшістю виконавчих комітетів обласних Рад народних депутатів грубо порушуються права громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи і виявили бажання самостійно переселитися із забруднених територій, насамперед у питаннях забезпечення житлом і працевлаштування.

Не підготовлено змін та доповнень до чинного законодавства у зв'язку з прийняттям законів Української РСР «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Не здійснюється прокурорський нагляд за виконанням органами влади, організаціями, установами, окремими посадовими особами та громадянами діючих законодавчих актів, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи.

2. Інформацію Кабінету міністрів України у зазначеному питанні взяти до відома.

3. Визнати роботу уряду республіки по виконанню постанов Верховної Ради Української РСР, що стосуються реалізації законодавчих актів, пов'язаних з ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи, недостатньою.

4. Звернути увагу Прем'єр-Міністра України Фокіна В. П. на відсутність належної координації роботи по введенню в дію законів, контролю за їх виконанням на всіх рівнях виконавчої влади.

5. Кабінету міністрів України:

вжити заходів до визнання недійсними актів міністерств, відомств та інших державних органів, прийнятих у питаннях щодо роз'яснення Закону Української РСР «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», якщо вони суперечать статті 61 цього Закону;

у першому кварталі 1992 року подати на розгляд Верховної Ради України довгострокову національну програму ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи і соціального захисту потерпілих від неї громадян. Створити сприятливі умови для іноземних інвестицій в реалізацію цієї програми;

погодити спільні дії з урядами держав — колишніх республік Радянського Союзу щодо робіт по ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, соціального захисту потерпілих, а також питань, пов'язаних з міграційними процесами населення, яке постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи;

визначити перелік робіт з особливо шкідливими умовами праці по подоланню наслідків Чорнобильської катастрофи, що виконувались за урядовими завданнями у 1986—1990 роках, і критерії, за якими особам, які були зайняті на цих роботах, можуть надаватися пільги і компенсації, передбачені Законом Української РСР «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»;

у місячний строк внести на розгляд Президії Верховної Ради України пропозиції щодо встановлення відповідальності за невиконання вимог, передбачених законами Української РСР «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», а також «Концепції проживання населення на територіях з підвищеними рівнями радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи»;

організувати щоквартальний випуск інформаційного бюлетеня «Чорнобиль», у якому подавати офіційну інформацію про захист населення України, яке постраждало внаслідок Чорнобильської катастрофи, стан та динаміку радіаційної ситуації, в тому числі результати кільцевого моніторингу повітря, землі і вод на різних відстанях від Чорнобильської АЕС.

6. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Комісію Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ.

м. Київ,
11 грудня 1991 року.

БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ: НОВИЙ ЕТАП

Політичні реалії сьогодення вимагають від політичних лідерів держави рішучих і конкретних дій. Терміновість заходів зумовлена економічною, політичною та соціальною напруженістю. Кожен, хто сьогодні здатний приймати владні рішення, замислюється, як реально покращити ситуацію і одночасно не залишитись за бортом історії, закласти на майбутнє гарантії функціонування державного механізму та політичної системи суспільства. Саме тепер, коли кожен з нас заглиблений у свої проблеми — де купити харчі, де що дістати, як заробити, розгортається жорстока боротьба у вищих ешелонах влади. Вона кидає державних діячів, політиків у сферу конкуренції, де критерієм служать знання, досвід, кваліфікованість, а результатом і нагородою — довір'я і добробут народу.

Мене запитують, чи будуть нові керівники досить компетентними, чи зможуть приймати грамотні рішення? Дійсно, історія свідчить, що в час соціальних катаклізмів та політичних потрясінь найкращими мірилами дій мають виступати моральність і повага до загальнолюдських цінностей. Саме ці критерії стають найбільшим дефіцитом у людських стосунках, що підтверджується сьогоденням, коли на перший план вийшли меркантилізм, хабарництво, некомпетентність і безвідповідальність у прийнятті рішень, дешевий популізм і прагнення до влади тимчасових людей, які переслідують особисті цілі.

«Нова Україна», що створюється як український рух за реформи і демократію, визначила в своїй програмній заяві пріоритетні цілі і прагне взяти на себе, по суті, величезну відповідальність у сфері державного будівництва, залучаючи до цього широкі верстви населення.

Головна стратегічна мета її — через індивідуальний добір нових людей формувати компетентні кадри на ключові пости органів державного управління та законодавчої влади всіх рівнів.

«Нова Україна», на відміну від багатьох нових політичних сил, знайде рівновагу між приматом національної ідеї та загальнолюдськими цінностями і дасть можливість Україні повноцінно інтегруватись в Європейську Співдружність. Ми також не залучаємо ні крайньоправий спектр політичних організацій, у програмах яких, на нашу думку, питання економічної реформи та соціальних гарантій мають другорядне значення, ні крайньоліві течії.

Таким чином «Нова Україна», намагаючись зайняти центристську позицію в політичній палітрі, вбачає шлях до побудови української державності в досягненні балансу між розвитком підприємництва, радикальними економічними реформами та надійними соціальними гарантіями для тієї частини населення, яка з різних причин їх потребує. Це, в першу чергу, стосується пенсіонерів, інвалідів, малозабезпечених, а також людей, які перебувають на державній службі.

Ще одна істотна деталь, яка є передумовою здійснення стратегічних завдань, — це сприйняття наших ідей тими представниками партій, профспілок і підприємців, які є співзасновниками «Нової України», вплив їх на свої організації, а особливо на регіональні структури. Ми зацікавлені в тому, щоб ідею консолідації вони сприйняли на регіональному рівні і щоб уже сьогодні почали роботу саме в цьому напрямі. Адже там ключовий фактор дії, фактор реального результату, і, в першу чергу, там кожен зможе реалізувати себе як політик, як управлінець, як громадський діяч. Тільки енергійна підтримка регіональних структур зможе стати тим рушійним механізмом, що дасть хід реформам і покращить сьогоднішній стан суспільства і держави. І це для нас архіважливе завдання.

Процес підготовки нових кадрів, які прийдуть на зміну старій номенклатурі, може відбуватися в кількох напрямах, і по кожному з них ми розробляємо відповідні критерії відбору та формування інтелектуальної еліти суспільства, включаючи створення відповідного іміджу.

Перший — це рекомендація на ключові посади в Кабінет міністрів, Верховну Раду, регіональні управлінські структури людей, які вже сьогодні можуть вийти на перші місця і здійснювати конкретні дії на шляху реформ. Ці люди, маючи глибокі знання і талант довгий час залишались у третьому-п'ятому ешелонах владних структур адміністративно-командної системи. Як відомо, тоді, та й значною мірою тепер на перші ролі висували людей за зовсім іншими критеріями. Однак 30—40 відсотків і сьогодні можуть реально здійснювати реформи та керувати народногосподарським механізмом. Другий напрям, і це фактично робота тіньового Кабінету міністрів, — пошук людей, спроможних контролювати діяльність того чи іншого міністерства, відомства, вказувати на його помилки і розробляти пакет контрзаходів, які можуть покращити становище. Ми будемо сприяти їм максимальною поінформованістю щодо роботи уряду, добирати групу спеціалістів, які поступово формували б з тієї чи іншої особи державного діяча, здатного керувати відповідною галуззю господарства. Причому орієнтація буде на перспективність тієї чи іншої особи.

Новий закон про вибори дозволить виборцям уже сьогодні придивитись, хто чого вартий, і тим самим зменшити процент помилок, допущених на попередніх.

Третій шлях не менш важливий і спрямований на перспективу. Тут ставку «Нова Україна» робить на здібну, талановиту молодь. Ми будемо докладати всіх зусиль, щоб молоді люди, які подають великі надії і можуть стати гордістю української нації, не мали перешкод в одержанні освіти і щоб набуті знання були спрямовані на розбудову української державності.

Сьогоднішній стан економіки, неспроможність багатьох керівних осіб належно виконувати свої обов'язки вимагають від нас рішучих дій саме в цьому напрямі. Такий підхід продиктований і логікою історичного процесу, і подіями, які відбуваються у правлячих колах України. До речі, пропозиції Президента щодо 70-процентної зміни уряду є додатковим аргументом до викладеного вище. Адже саме відсутність людей, які можуть кваліфіковано приймати рішення, підказує такий вихід. Старі компартійні кадри або вже не можуть працювати, або не хочуть. Міністерські крісла в кризовий період стали занадто гарячими і нетривкими, а привілеї досить мізерними. Вони вважають, що набагато вигідніше, скориставшись старими зв'язками, затаїтись в якомусь спільному підприємстві, безболісно одержувати зарплату у валюті і перечекати нестабільний час. Тому в уряді сьогоднішні міністри являють собою досить цікавий конгломерат. Для одних — це лебедина пісня розвиненого соціалізму, остання можливість, вибачте, протриматись до пенсії, а другі не змогли вчасно перескочити в зручне крісло, за прикладом відомого керівника «Укрінтуру» В. Уручкіна і змушені досиджувати, але не забуваючи при цьому організовувати спільні підприємства та біржі, де за підставними особами міцніє капітал «на чорний день». Є й третя категорія, до якої я ставлюсь з повагою, це «орачі» — ті, хто незважаючи на свої погляди і особисті потреби, тягнуть лямку державного управління.

Часткова зміна уряду має, на мою думку, ще один бік, який можливо оцінити як тактичний хід Президента. Адже таким чином можна відтягнути час, коли доведеться повністю взяти на себе відповідальність за Кабінет і використати бездількість вкотре перетасованої міністерської колоди, щоб змусити парламент надати йому додаткові повноваження.

Я сумніваюся, що це покращить ситуацію в країні, але це дасть можливість Президентові остаточно визначити напрям своїх дій, а політичним силам провести перегрупування і консолідованіше здійснювати державне будівництво. Покладаю великі надії на те, що «Нова Україна» за допомогою її прихильників посяде чільне місце в цьому процесі. Адже є багато людей, які шукають, куди докласти свої сили, але навіть маючи геніальні ідеї, не можуть реалізувати їх поодинці. Треба вчитися працювати разом і спільно вирішувати наші проблеми.

Юрій ЗБІТНЄВ,
член президії об'єднання «Нова Україна», народний депутат України.

ПРИВАТИЗАЦІЯ: хто і як її розуміє

Прийняття Закону про форми власності на землю без звичного багатогодинного обговорення здивувало багатьох. Подивувало так, що дехто (про що свідчать дзвінки до редакції) просто не повірив. Адже ще рік тому сама думка про приватизацію землі спричиняла довгий потік звинувачень у «відході від соціалістичних принципів» у високих керівників і розгубленість, навіть переляк на місцях. За цей час нас багато чому навчило життя. Головне, що ми, здається, таки зрозуміли: ніхто не розв'яже наших проблем за нас самих. Тому й дебати виявились зайвими.

Тепер Кабінету міністрів України необхідно розробити і до 15 лютого подати на розгляд Верховної Ради пропозиції про зміни і доповнення до прийнятих законодавчих актів про землю. Як стало відомо з поінформованих джерел, створено дві робочі групи, адже до 40 відсотків положень потребують змін тільки у Земельному кодексі України. Потрібно внести поправки навіть до щойно прийнятого Закону про селянське (фермерське) господарство. Та це вже, як то кажуть, — справа техніки.

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

АНАРХІЯ ЧИ РЕФОРМА?

Авральні пошуки виходу з економічної кризи врешті-решт підвели і політиків, і вчених, і господарників до одностайного висновку: економічна реформа в Україні неможлива без комплексної аграрної реформи, а та, в свою чергу,— без реорганізації колгоспно-радгоспної системи. Бачиться ж вона (реформа) кожному порізному, і доки одні — за приватизацію землі, створення на базі колишніх колгоспів асоціацій з приватною власністю на землю, інші готують Закон про колгоспи, а уряд тим часом списує нові колгоспні борги...

У цій ситуації повної невизначеності більш заповзятливі господарники, не чекаючи команди з «високого» кабінету, самі реформують свої господарства. Як це зробив ще три роки тому чернігівський голова колгоспу «Червоний Жовтень» Микола Мірошник. І щоб якось втриматися між новими економічними умовами і старою бюрократичною системою управління, доводиться йому (і таким, як він) маскуватися і викручуватися, скажімо, бути одразу в трьох іпостасях: і головою юридично існуючого колгоспу, і головою ради діючих кооперативів, і директором загальногосподарської групи цього (якого ж насправді!) господарства.

Добре, звичайно, що Микола Михайлович знайшов вихід із ситуації, але ж така анархія як в законодавстві, так і в управлінні народним господарством ставить реформу в повну залежність від кожного конкретного керівника господарства, що неприпустимо в державній політиці.

Юрій НЕСТЕРЯК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Точка зору науковця

ЧОМУ НЕ ЗДАЮТЬСЯ «СТРУКТУРИ»

Протягом останніх десятиліть в основі розвитку економіки західних держав лежить перехід на інтенсивні методи господарювання. По суті — це перехід на соціалістичні засади, коли виробник товару є власником знарядь праці, землі і бере участь у розподілі прибутків.

У нас в Україні переважає думка, що основу сільського господарства США становлять фермерські господарства. Та я сьогодні там тільки 30 відсотків землі обробляють фермери, причому більшість з них одержують дотації держави. 40 відсотків землі обробляють великі сільськогосподарські кооперативи і 30 відсотків — великі асоційовані господарства. Останні виявилися найефективнішими, що зумовлюється багатьма факторами. Головний — перехід на інтенсивні методи господарювання. За формою організації праці вони нагадують наші великі колгоспи, тільки набагато ефективніші. В рослинництві, скажімо, асоціації одержують з гектара в 2—2,5 раза більше продуктів, тож загальна товарна маса з гектара у них в 6—10 разів більша, ніж у колгоспах. Причина такої низької ефективності наших колгоспів в екстенсивних методах господарювання і величезних невиробничих витратах на управління.

Тому приватизація в Україні — справа не політиків, не господарників і не управлінців. Перш за все — це справа науки. В світовій практиці давно існує традиція: економічну проблему спочатку вирішує наука (згідно з урядовим замовленням), потім проводиться широке обговорення і тільки тоді рішення і пропозиції передаються законодавчим і виконавчим органам. У нас же все навпаки — спочатку ми чекаємо рішення Верховної Ради і тільки після того обговорюємо його.

Верховна Рада України прийняла Закон про землю, на черзі — наступний Закон про колективне господарство. Міністерство сільського господарства готує питання про приватизацію, поклавши в її основу поділ власності між усіма виробниками. З позиції світової економіки ці закони і пропозиції є помилковими, бо вони не сприяють переведенню сільського господарства на інтенсивні методи господарювання. Скажімо, Росія, Литва, Латвія та Естонія прийняли набагато прогресивніші закони.

Щоб приватизувати наше сільське господарство, потрібно створити на базі колишніх колгоспів асоціації з приватною власністю на землю й техніку і колективним обробітком землі та переробкою продукції. Цьому противляться старі структури управління — від міністерства до колгоспу, бо всі вони залишаться безробітними. Їх загальна кількість сьогодні вдвічі перевищує потреби в разі об'єднання в асоціації. Але ж саме вони готують закон про приватизацію сільського господарства.

В народному господарстві України склалася ситуація, якої ще не було в світовій практиці — ми втратили 35—38 відсотків товарної маси, виробництво скорочується, але всі працюють і одержують зарплату. Щоб вийти з цього «піке», треба збільшувати товарну масу на 20—25 відсотків на рік. Тільки за таких умов, тобто наявності ринку сільськогосподарської продукції, можливий подальший хід реформ і відродження українського села.

Михайло ДРУКОВАНИЙ,
доктор технічних наук, професор.
Вінниця.

Точка зору практика

ЯК ВІД КОЛГОСПУ ОДНА НАЗВА ЗАЛИШИЛАСЯ

Ділиться досвідом чернігівський селянин Микола МІРОШНИК

— Миколо Михайловичу, як вас тепер називати? Адже завдяки вашим енергійним клопотам фактично від колгоспу зосталася одна назва.

— У нас справді діє об'єднання селянських кооперативів. Але, з другого боку, я все ж таки залишаюсь головою колгоспу. Адже всі найважливіші питання господарського життя вирішують загальні збори колгоспників. Вони постановили створити на базі виробничих підрозділів кооперативи, яких тепер сім, передали їм в оренду, тобто собі ж, всю землю, техніку, споруди, приміщення. Це рішення і виконують. Щоправда, у зв'язку з цим мені додали ще два керівні портфелі — я став і головою ради кооперативів і сам очолюю один з них.

— Об'єднання селянських кооперативів від того не страждає?

— Абсолютно ні. По-перше, цього вимагає саме життя на селі. По-друге, ми діємо в оточенні колгоспів та радгоспів. Тому стара назва господарства і посада голови колгоспу виручають нас і в плані податків, і в пільгах, і в зносинах з партнерами.

— Чим же ваше об'єднання втерло носа попередній системі організації праці?

— Воно передусім підірвало підвалини адміністративно-колгоспної системи. У нашому селі зменшилася кількість вказівок, розпоряджень, нарядів, всілякої звітної писанини, як це надибуємо скрізь. Відпали як непотрібні посади усіх наглядачів-завів — завгаражем, завмайстернею і т. ін. Навіть бригадир тракторної бригади став зайвим.

— Хто ж їх замінив?

— Сім голів кооперативів. У нас тепер немає «чистих» слюсарів і токарів. Кожний механізатор, як кажуть, і жнець, і швець, і на дуді грець. П'ять років тому в колгоспі було 157 працюючих, і тих не вистачало. А тепер у селянських кооперативах всього 120 чоловік. Влаштуватися на роботу — проблема. За землю, недавно всім байдужу і «нічийну», боротьба. Створили новий кооператив, і скільки коштувало нервів, щоб люди погодилися від своїх 1900 гектарів угідь відрізати 120 гектарів. Або інший випадок. Недавно на засіданні ради кооперативів розглядали заяву молодого хлопця. «Хто візьме його до себе?» — запитую. Ніхто не хоче. І це в селі, де недавно плакалися: не вистачає робочих рук! Все ж дуже просто: в кооперативі треба по-справжньому працювати, а хлопець влітку пробайдикував помічником комбайнера.

— Колгосп повинен виконати держзамовлення, сплатити відповідні податки, суми в страхові фонди. А кооперативи?

— Теж. За оренду землі, основних засобів кожний кооператив повинен, згідно з договором, виробити певну кількість продукції (скажімо, 100 тонн м'яса), сплатити колгоспу 25 відсотків суми від загального доходу і 25 відсотків від прибутку. Це дає нам можливість повністю розрахуватися з державою і одержати від неї пальне, техніку не за ринковими цінами.

— Але з такими податками не дуже-то й розженешся. Деякі фермери в області заробили вже по 60—100 тисяч карбованців. У ваших кооперативах, здається, це поки що неможливо.

— Ну, це як рахувати. Колгосп справді трохи «доїть» кооперативи. Вони можуть заробити більше. Хоча в нас за рік люди в середньому одержали не так вже й мало — по вісім-дев'ять тисяч карбованців, що в два-три рази більше, ніж у колгоспах області. Проте є одна важлива деталь. Фермер буде утримувати дитсадок, будувати клуб, дорогу, допомагатиме престарілим? Він податок сплатить — і будьте здорові. Інше йому просто не під силу. Об'єднання може це зробити. Ми, наприклад, останнім часом 18 будиночків збудували самостійно. А закупівля техніки? Фермер заробив 100 тисяч і не купить на них навіть комбайна. У нас з цим легше.

Люди не залишаються наодинці зі своїми проблемами. Ось сімейний кооператив Сергія Солодовника. Він має 12 гектарів землі, теплиці. Взяв в оренду трактор, машину, картоплекомбайн. За рік заробив стільки, що викупив техніку. Можна б і самостійно працювати, як фермер. Але вагається. Адже в нашому об'єднанні кооперативів він має можливість на взаємовигідних умовах придбати добрива, пальне, запчастини. У райцентр за цим добром не наїздишся! А посіє пшеницю. Чи вигідно йому буде на годину-дві збирання врожаю купувати комбайна?

— Миколо Михайловичу, фермер все-таки не на прив'язі в голови колгоспу...

— В об'єднанні селянських кооперативів люди відчувають себе самостійними не менше за фермера. Але водночас і захищеними. Наприклад, комплексний кооператив Олександра Сухана. Кілька чоловік взяли 257 телят на відгодівлю. Дізнаюсь днями, що дістали в районі кормові буряки. То їхня худоба і їхній клопіт, як швидше її виростити. Я в справи хлопців не втручаюсь. Треба моя допомога? Будь ласка! Основне — не мати збитків.

— Я знаю, що у вас вже є два брокери.

— Так, ми вивчили двох працівників у школі брокерів. Вони очолили торговельно-закупівельний кооператив, який обслуговуватиме всі інші. Заплатили вже навіть за брокерське місце. Без нього, як не крути, не проживеш. Пощастило купити також за 90 тисяч комп'ютер для виконання бухгалтерських операцій. Він замінить трьох бухгалтерів загальногосподарської групи.

— Люди вивільняються. Що їх чекає — безробіття?

— Ні, що ви. Будемо створювати нові кооперативи. Наприклад, плануємо купити за кордоном ковбасний цех. Це вже нові робочі місця. До речі, загальногосподарська група постійно скорочується. Сюди входили водії, яким не знайшлося роботи в інших кооперативах. Недавно вони стали працювати в торговельно-закупівельному. Скоро і в моєму, загальногосподарському, залишусь я, головний бухгалтер, працівники дитячого садка та їдальні, пожежник, прибиральник і сезонні кочегари...

Інтерв'ю вів Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Семенівський район
Чернігівська область.

—НАЦІОНАЛЬНЕ ВІЙСЬКО Є!—

Ще продовжують складати присягу на вірність українському народові війська, ще триває російсько-українське протистояння довкола Чорноморського флоту, не вирішено на міждержавному рівні й проблему переводу в Україну і з України офіцерів, але незаперечний факт: незалежна Україна відніні має своє національне військо.

Воно живе, діє, складає плани на майбутнє, осмислює себе в новій історичній іпостасі.

Харків

РІДНЕ НЕБО БОРОНИТИ

Майже весь командний і професорсько - викладацький склад Харківської військово-інженерної академії протиповітряної оборони імені маршала Радянського Союзу Говорова, Харківського вищого військового авіаційного училища льотчиків та Харківського вищого військового командно-інженерного училища ракетних військ склав присягу на вірність народу України.

Враховуючи, що академія — унікальний військовий навчальний заклад «легендарної і непереможної» хоча б тим, що більше таких в РА просто немає, а випускники ХВВАУЛ ось уже понад шістдесят літ не тільки «гроза» неба, а й «кузня» космонавтів, і те, що ракетне училище ще до вчора готувало офіцерські кадри винятково для стратегічних військ Збройних Сил СРСР, можна сподіватися, що в недалекому майбутньому повітряні кордони України будуть в надійних руках. І Хрещатик не набуде сумнозвісної слави «аеродрому під стінами стародавнього Кремля...»

Незважаючи на агресивну одностайність всеармійських офіцерських зборів з питання збереження єдиної Радянської Армії, її цвіт переходить у національні збройні сили України.

Першим урочисту присягу воїна в академії протиповітряної оборони склав генерал-лейтенант В. Горшколепов. Відповідаючи на запитання, чому саме такий вибір він зробив, генерал сказав, що хоч він і росіянин, але 26 років його ратної праці минули серед українського народу. «А тому я як офіцер і як громадянин зобов'язаний служити і оберігати спокій того народу, з яким мене звела доля». Не розкриваючи військової таємниці, скажу так: 95 із 100 офіцерів постійного складу академії наслідували приклад свого командира. Що ж до слухачів і курсантів академії та військових училищ, то серед них присягу на вірність народові України не склали майже п'ятдесят відсотків. Це в основному вихідці з Росії та інших республік колишнього Союзу. Однак всі вони матимуть змогу повністю завершити повний курс навчання, після чого будуть направлені для проходження подальшої служби у ті держави, з яких прибули до Харкова. У цьому питанні начальники військових навчальних закладів Харкова одностайні.

Як повідомив кореспондента «Голосу України» начальник військ Харківського гарнізону, серед офіцерського складу військову присягу на вірність українському народові склали понад 80 відсотків військовослужбовців, серед солдатів і сержантів — майже шістдесят.

Микола КОСИЙ,
власний кореспондент «Голосу України».

Одеса

ВІД РЯДОВОГО — ДО ГЕНЕРАЛА

Разом з начальником прикордонної застави майором В. Куриленком стоїмо на високій кручі, з якої, мов на долоні, видно і скутий кригою Дністровський лиман, і непривітне о такій порі, здіймаюче хвилі Чорне море.

Застава Куриленка, сказали мені ще напередодні в Одеському прикордонному загоні, одна з найкращих: і за бойовою вивчкою та пильністю особового складу, і за сумлінністю офіцерів, прапорщиків, солдатів, і за облаштованістю, охайністю їхнього містечка. Мабуть, надто прямолінійно й нещиро було б тепер твердити: онуки гідно продовжують традиції своїх дідів. Бо ж і сюди, як і скрізь на застави, навпаки приходять досить різні за моральними якостями та фізичними можливостями, освітньою підготовкою та допитливістю. Минає, однак, місяць-другий — і про кожного вже можна сказати: вмілий прикордонник, спеціаліст своєї справи, дбайливий господар своєї хати і тимчасової, домівки.

Василь Куриленко вірить у те, що на кожного прикордонника справить благотворний вплив оця нерядова подія, яка щойно відбулася на заставі. Він, білорус за національністю й уродженець синьоокої Бєларусі, на правах начальника перший виголосив слова військової присяги на вірність народові України, з яким ще замолоду пов'язав свою долю. А за ним дали клятву і старший прапорщик росіянин Віктор Білоусов, і молодший сержант українець Іван Періжок, і всі інші прикордонники. І дуже сподівається майор Куриленко, що глибоко запали в душу солдатів і прості слова щойно складеної присяги, і схвильований виступ перед строєм дорогої гості Надії Володимирівни Періжок, матері молодшого сержанта:

— Любі мої синочки! Бережіть над усе нашу незалежну Україну....

Застава майора Куриленка була останнім пунктом, де спостерігав я складання прикордонниками присяги на вірність народові України. А почалася урочиста подія для воїнів Одеського прикордонного загону, «володіння» якого простяглися майже на сотні кілометрів — від придунайського міста Рені до херсонського Каланчака, у військовому містечку, де розташований штаб загону. Ще до того, як солдати й офіцери під бадьорі звуки військового оркестру вийшли на плац, я познайомився з багатьма їхніми родичами — з Хмельниччини й Сумщини, Кіровоградщини й Чернігівщини... Що привело їх сюди? Різні відповіді випало почути, та зводилися вони, по суті, до одного: побачити, до «яких рук», в які умови потрапили їхні сини, побажати їм сумлінної служби на благо України. І родичі, як на мене, хвилювалися, не менше від солдатів, коли тим настала хвилина вийти зі строю, виголошувати перед своїми товаришами по службі, командирами, перед рідними слова присяги, поклястися на вірність народові України.

А найпершими, як і належить, присягу склали голова Комітету у справах охорони державного кордону — командуючий прикордонними військами України генерал-лейтенант В. Губенко, котрий прибув до Одеси, командир Одеського прикордонного загону полковник В. Селіверстов, командир окремої авіаескадрильї полковник Ш. Гарєєв. Різні за національністю громадяни однієї держави — України.

За ними під знамено ставали офіцери, прапорщики, сержанти, рядові. А потім були ще вітання батьків, представників місцевої влади. І урочисте проходження тих, хто присягнув на вірність народові України, в чітких колонах під звуки оркестру. А опісля, як здали бойову зброю на зберігання, висипали солдати на подвір'я, щоб обнятися з рідними, розпитати за домашні справи, розповісти про свою службу, сфотографуватися на згадку.

Мені й досі вчувається, як кожен — від генерала до рядового — чітко вимовляв:

— Служу народові України!

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».

НА ЗНІМКУ: У цих солдатів на погонах поки що літери «СА». Але полк, де вони служать і яким командував Вілен Мартиросян, першим присягнув на вірність Україні. Отож, незабаром хлопці одягнуть нові однострої — форму Українського національного війська.

Фото Валентина БЄЛОВА.

Луцьк

ТОБІ ВІРНЕНЬКО ПРИСЯГНЕМ

На вірність Україні присягнули воїни авіаційного з'єднання з Луцька. Першим це зробив командир, генерал-майор авіації Леонід Александров, за ним — офіцери, сержанти і солдати. Військову присягу склали воїни різних національностей. Майор Володимир Дорохін — росіянин, дружина в нього українка. Син Володимир — курсант військового училища, що в Харкові.

— Ми з сином вирішили присягнути на вірність українському народові,— сказав Дорохін. І таких росіян-офіцерів багато.

Майор Микола Матвійчук родом з Волині, пройшов Афганістан, сьогодні — депутат Луцької міської Ради. Радості від урочистостей не приховує:

— Щасливий, що служитиму в Українській армії.

На площі, де вишикувалися воїни, де майорить синьо-жовтий прапор України, чітко й урочисто лунають схвильовані голоси: «Урочисто клянусь народові України...».

Воїнів авіаційного з'єднання привітали голова Луцького міськвиконкому Анатолій Поха, благословив присутніх єпископ Волинський і Луцький владика Варфоломій.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Херсон

«ЗАЛИШТЕ МЕНЕ ТУТ...»

Під час недавньої сніговерті солдати і офіцери місцевої військової частини допомогли очистити залізничні колії, чим викликали вдячність херсонців. Тепер, коли воїни присягнули на вірність України, їх зв'язок з населенням став ще міцнішим.

— Солдати вже склали присягу, — розповів командир військової частини Олександр Молчанов. — Проблем не було. До речі, напередодні до мене підійшли вихідці з Азербайджану і просили не відправляти їх на батьківщину. Аргументували так: в українській армії рядові служитимуть всього 18 місяців, та й умови для них створено хороші. Херсонський м'ясокомбінат добре забезпечує нас м'ясом, як на сьогодні, за невисокими цінами. Маємо вдосталь картоплі, овочів, круп. Хлопці мали змогу щедро поласувати знаменитими херсонськими кавунами. Утримуємо солідне підсобне господарство, де відгодовуються 95 свиней, 20 бичків, навесні завеземо птицю.

Офіцерам дали на деякий час відстрочку на роздуми: кому служитимуть? Сьогодні все прояснилося: 12 чоловік попросилися додому в Росію, 7 — у Бєларусь. Решта зробила свій вибір — боронитимуть самостійну Україну.

— Олександре Вікторовичу, не раз доводилося чути, що солдатів використовують як дешеву робочу силу херсонські промислові підприємства. Чи буде тепер покладено край імперським порядкам в армії?

— Ви зачепили болючу тему. Багато ще треба міняти, якщо хочемо мати справді надійну армію. Візьмімо постачання. Наші потреби добре розуміють місцеві органи влади, особисто голови обласного та міськвиконкомів Михайло Кушнеренко та Олег Швидкий. На Херсонщині вдосталь виробляється макаронів, овочевих і м'ясних консервів, круп. Але ми змушені їздити за ними на склад аж за 370 кілометрів в інший регіон. Так колись хтось вирішив. Що ж до дешевої солдатської праці... Наша частина поставлена в такі умови, що маємо постійно йти на уклін до промисловців. Щоб прокласти 5 кілометрів теплотраси, погодилися на вимогу керівників заводу карданних валів підсобити заводчанам, бо в тих горів план. Щоб дістати матеріали для клубу, довелося нашим хлопцям попрацювати деякий час на меблевій фабриці. А вже на прохання колгоспів чи радгоспів посприяти у збиранні врожаю ніхто не насмілився відмовити.

Звичайно, ми дивимося у майбутнє з надією, готові відхреститися від хибної практики. Але для цього Україні довелося критичніше глянути на свої Збройні Сили, потурбуватися про те, щоб назрілі соціальні, побутові проблеми були швидко розв'язані. Старі болячки — відсутність квартир для офіцерів, їхня правова незахищеність, негаразди з працевлаштуванням офіцерських дружин. Усе це має залишитися у минулому. Вірю, що так воно й буде. Як належить сприймаємо директиви міністра оборони України Костянтина Морозова і керуємося ними у службі.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

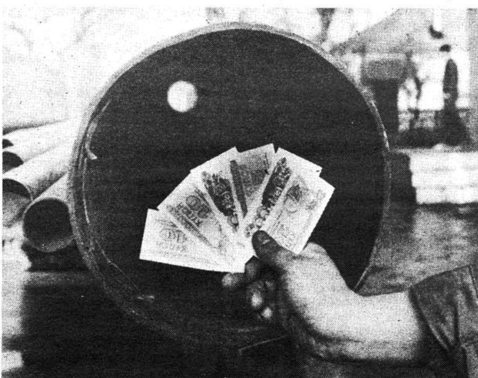

КОРІВКУ — ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Щоправда, ходять чутки, нібито все наше масло вивезли на імперську Москву. Не вірте, бо якщо щось десь існує — це видно. От півень кричить — він є. І яйця теж є, навіть за зниженими цінами. 10 січня в магазині коштували 23—25—28 купонів, а нині менше 20 деінде. Ковбаси «Шахтарської» — взагалі завалися, ніхто брати не хоче...

Тож в цілому наше життя стало більш схожим на нормальне, коли все є, але бракує грошей, щоб купити. Ні, пробачте, бракує все ж таки не грошей, а купонів. І ставитися до них серйозно ніхто поки що не навчився — ну що це за папірці, на яких чавіть номера нема!! Та номера немає, а курс до долара є — навіть офіційний, Національного банку. Що ж, входимо до світового співтовариства.

І дід оцей на фото теж входить, разом з усіма — в тілогрієчці й капелюсі з вухами. Але зважте не на капелюха, а на те, що півень — його, дідів. Й курки, мабуть, теж дідові, а отже й яйця на ринку. Ті, що дешевше магазинних. А ковбаса «Шахтарська» не його, він до неї ніякого відношення не має — якість не та.

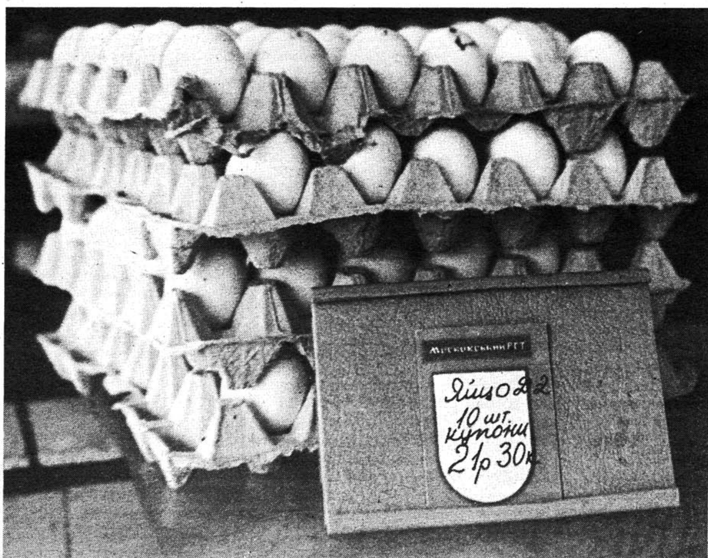
Отже, все тече. Й від 10 січня набагато швидше, ніж раніше. Зайдеш колись у метро за дві п'ятнашки, а коли виходитимеш — ще дві вимагатимуть. А може, навпаки, подешевшає!.. Хтозна.

А корів, які винні у магазинних чергах за маслом, слід негайно притягти до суворої відповідальності. А то все є, а масла нема — ганьба.

Дмитро ДЕСЯТНИКОВ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Гості України

Хоч на крок, але вже ближче

Така думка члена німецького парламенту, професора Інгомара Хаухлера про розвиток відносин між Україною і ФРН.

Зараз у Києві перебуває професор Інгомар Хаухлер, який у Бундестагу представляє соціал-демократичну партію Федеративної Республіки Німеччина. Він приїхав в Україну, щоб встановити ділові контакти з лідерами різних політичних партій, ознайомитися з економічною ситуацією, набути особистих вражень.

Тому під час зустрічі з кореспондентом «Голосу України» пан Хаухлер, здається, сам більше запитував, ніж відповідав. Запитання його свідчили про коло інтересів: політичні партії і уряд, роздержавлення власності, приватизація, демократизація нашого суспільства. Тож саме з цих питань і почалася наша розмова.

— У політиків Німеччини, — сказав Хаухлер, — одна з найголовніших тем, які повсюдно обговорюються, колишній Радянський Союз, дальший розвиток подій у нових суверенних державах, серед яких Україна викликає особливий інтерес. Які закони приймає парламент, як діє уряд України у ці нелегкі часи, як на нього впливають політичні партії — про все хочу дізнатися якомога детальніше.

— Яка мета такого детального вивчення?

— Щоб можна було співробітничати, як кажуть, на рівних умовах. Мені здалося, що ваше суспільство живе певними ілюзіями щодо того становища, в якому опинилося. Я ж дотримуюся думки, що чим менше буде ілюзій, чим більше буде реального відчуття речей, тим менше спіткає розчарувань. Тому й хочу з'ясувати позиції і політичних партій, і економістів. Для конкретного співробітництва.

— Що зараз заважає цьому співробітництву?

— Чимало факторів. Але найголовніше — політична нестабільність, недосконалість українських законів, які, буває, відлякують підприємців.

— Ви акцентуєте увагу на діяльності політичних партій України...

— Це закономірно. Адже діяльність політичних партій — могутній стимул для уряду. Саме вони контролюють його дії, не дають, як кажуть, дрімати, примушують постійно думати про благо народу. Тож мені хотілося б дізнатися, які політичні партії України мають найбільший вплив на уряд, встановити з ними контакти.

— Пане Хаухлер, які, на вашу думку, перспективи розвитку політичного, економічного співробітництва між нашими країнами?

— Думаю, що зараз воно розвиватиметься швидше, ніж раніше. Адже існує обопільний інтерес. От і мій приїзд — це хоч один крок, але ми вже ближче одне до одного. І я радий, що це так.

Інтерв'ю вела Валентина ПОЛІЩУК.

Фото **Сергія КОВАЛЬЧУКА.**

ВИМАГАЮТЬ СУДУ НАД ГОРБАЧОВИМ

«Знущанням над радянським народом» названа перебудова у зверненні, надрукованому на сторінках молодіжної газети «Согласие», що видається у Таджикистані. Провина за невдалі експерименти, які призвели до зубожіння народу, міжнаціональних конфліктів, до здачі позицій міжнародному імперіалізму, покладається на Горбачова та його команду.

Ініціаторами звернення стали члени Всесоюзної комуністичної партії більшовиків — ВКП(б), первинні організації якої створені в Душанбе і місті таджицьких енергетиків Нуреку. Як відомо, ця партія була поновлена у листопаді минулого року, а її генсеком обрано Ніну Андрееву.

Таджицькі більшовики-ленінці, звертаючись до всіх «чесних громадян колишнього Союзу», вимагають судити Михайла Горбачова як «зрадника і запроданця, як ворога народу, як лакузу американського і міжнародного імперіалізму». Спеціально для цього пропонується створити народний трибунал.

Не чекали!

Не так суворо, як у випадку з колишнім керівником КПРС і радянської держави, але все-таки досить жорстко автори документа мають на меті поставитися до Бориса Єльцина. Вони не можуть вибачити йому вихід з партії, який підняв Єльцина на олімп влади, і його роль у руйнуванні радянської держави. Як сказано у зверненні, «Єльцин, як і Горбачов, кинувся в обійми світового імперіалізму і став служити йому вірою й правдою».

Юрій КУШКО.

Справи професійні

ЗАХИСТИТИ ЖУРНАЛІСТІВ І ПРЕСУ

Виїзне засідання виконавчого секретаріату Конфедерації журналістських спілок (КЖС) співдружності відбулося в Алма-Аті. У його роботі взяли участь представники спілок журналістів Казахстану, Киргизстану, Узбекистану, Туркменистану, Таджикистану, України, Молдови, Російської Федерації та Азербайджану.

На засіданні було обговорено низку питань, пов'язаних з роллю КЖС у боротьбі за безпеку роботи журналістів, а також із захистом преси в умовах ринку. Були визначені положення про премії — «Краща журналістська робота року», «За видатний внесок у розвиток журналістики». Наприкінці засідання відбулася прес-конференція, на якій П. Гутіонтов, секретар конфедерації і голова комітету по захисту свободи слова та прав журналістів, поділився своїми тривогами про сьогоднішнє становище преси. Він навів низку прикладів дискримінації журналістів та органів друку, розповів про безвихідні ситуації, коли редактори окремих газет змушені були піти навіть на крайній крок — самогубство.

Надію вселили слова генерального директора журналістського фонду КЖС В. Богданова. Відкривається журналістський банк, страхова компанія «Графо».

Йшлося про необхідність створення незалежної профспілки журналістів, про єдиний інформаційний простір СНД. Пропонувалося на знак протесту проти подорожчання паперу та послуг зв'язку, а також утисків преси на всій території СНД провести «інформаційну голодівку».

Результатом роботи виїзного засідання стала «Заява на захист преси».

Катерина ПЕТРОВА.

Актуально

Політичний радник Президента України М. Миклашенко заявив, що нові домагання російських депутатів на Крим — це не що інше, як «засіб тиску на Україну з тим, щоб одержати привілеї для Росії», повідомило агентство Франс-Пресс.

Відповідаючи на запитання французьких журналістів, М. Миклашенко нагадав, що президент Б. Єльцин та керівництво Росії офіційно заявили про те, що Крим є невід'ємною частиною України.

* * *

«Російський парламент ризикує привести в дію пекельну машину, яка з часом може викликати розпад співдружності незалежних Держав, що вже сьогодні переживає чималі труднощі». Так коментує паризька газета «Монд» рішення Верховної Ради Росії порушити питання про Крим. «Ця резолюція, — пише «Монд», — може викликати велику кризу. Звичайно, її головна мета — повернути Україну на шлях розуму, або, кажучи відверто, на шлях підкорення, проте вона загрожує відкрити ящик Пандори, порушуючи як дух, так і букву мінських та алма-атинських угод.

Всі ці події відбуваються в момент, коли ознаки кризи, що переживає щойно створена СНД, стають дедалі численнішими. Переговори про «поділ» Чорноморського флоту поки що не дали жодних результатів, тим часом щораз яснішє стає, що формулювання «об'єднані збройні сили співдружності» перетворюються швидше в просте тимчасове маскування для російської армії. В бесідах з іноземними гостями головнокомандуючий цими силами маршал Шапошніков веде себе більшою мірою як представник Росії, ніж як представник СНД».

* * *

Згідно з підсумками опитувань громадської думки, проведених газетою «Уолл-стріт джорнел» спільно з телекомпанією Ен-Бі-Сі, а також на замовлення телекомпанії Сі-Ен-Ен, у США та колишніх радянських республіках «значно» зменшилося схвалення Б. Єльцина.

Так, за даними опитування «Уолл-стріт джорнел» — Ен-Бі-Сі, якщо Б. Єльцин користувався популярністю серед 50 відсотків американців, то нині цей показник становить 36 відсотків. 47 відсотків опитуваних вважають, що президент Росії буде виконувати всі угоди, підписані колишнім радянським урядом. 39 відсотків висловили протилежну точку зору.

Згідно з результатами опитування, проведеного на замовлення Сі-Ен-Ен московським дослідним центром, в Україні 31 відсоток опитаних оцінили діяльність Б. Єльцина — президента Росії та одного із лідерів СНД — як «посередню», 41 відсоток — як «погану», один відсоток — як «відмінну».

Панорама

БУДЕ СВОЯ ЗБРОЯ

Очевидно, вже найближчим часом Киргизстан розпочне виготовлення деяких видів стрілецької зброї, що нею забезпечуватимуться місцеві правоохоронні органи. З відповідною пропозицією до республіканського керівництва звернулось Міністерство внутрішніх справ, мотивуючи необхідність названого заходу дедалі зростаючою дорожнечею зброї та патронів до неї, що закуповуються в інших регіонах колишнього Союзу.

Пропозиція вже знайшла підтримку у віце-президента республіки Германа Кузнецова. Об'єктом номер один, що зможе освоїти випуск такої продукції, називається виробниче об'єднання «Верстатобудівний завод імені Леніна». Це підприємство оборонного комплексу в жовтні 1941 року було евакуйоване в Бішкек разом з устаткуванням і робітниками з України і вже за місяць дало фронту першу продукцію — патрони до пістолетів і кулеметів. Об'єднання ще довгі роки працювало на потреби оборони, а останнім часом в основному перепрофілювалося на виробництво продукції промислового і побутового призначення.

«У принципі відродити випуск патронів можливо, — вважає головний інженер об'єднання Микола Тимаков. — Складніше буде освоїти виготовлення зброї. Адже для цього доведеться купувати технології в інших спеціалізованих підприємств СНД. Проте, якщо президент Акаєв і уряд дадуть остаточну згоду, ми, природно, візьмемося за справу».

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

ЧИ ПОТРІБНА ДРУГА - ДРУЖИНА?

Репрезентуючи нове громадське об'єднання республіки, газета «Советы Казахстана» видрукувала інтерв'ю з головою Ліги жінок-мусульманок Аміною Нугмановою.

Зареєстрована нещодавно у Міністерстві юстиції ліга ставить собі на меті моральне очищення і духовне відродження жінок-мусульманок. У її лавах сьогодні — понад 8 тисяч осіб, в 11 областях створено філіали організації, є відділення і в Стамбулі.

Участь в акціях милосердя і святах, поїздки в гарячі точки — ось далеко не повний перелік їхньої діяльності. Активістки ліги добиваються, щоб Верховна Рада прийняла закон про опікунство мусульманських дітей-сиріт. Прагнучи виховувати молодь на кращих зразках дотримання законів шаріату, члени ліги пропагують повагу до честі дівчини, обов'язків матері, подружньої вірності, батьків і старших, виступають за допомогу знедоленим і слабким.

Що ж стосується багатожонства, то... до недавнього часу вперто ходили чутки, що ліга вимагає його узаконити. Але ось що заявила в інтерв'ю з цього приводу Аміна Нугманова:

— Я за щастя жінок, проти того, щоб чоловік брав другу дружину заради розваги, це аморально. У побуті трапляються випадки, коли страждає неповна сім'я, руйнується домашнє вогнище. Але якщо жінка, тим паче з дітьми, йде заміж другою дружиною і в цьому знаходить щастя, якого їй бракує, я не бачу тут нічого поганого...

Ліга мусульманок має намір у недалекому майбутньому відкрити в Алма-Аті медресе для навчання дівчаток і організувати пансіонат для дітей-сиріт.

Тетяна КОСТІНА.

Алма-Ата.

Враження

І. Дойче банк. Портрет

ПРО ГІГІЄНУ ЕКОНОМІКИ, ПОШУКИ РІШЕНЬ І НЕ ТІЛЬКИ ПРО НИХ

Deutsche Bank

Повинна зізнатися: заголовок до цих нотаток я запозичила з рекламного проспекта. Його мені запропонували в одному з найбільших і найпопулярніших банків ФРН, центральна контора якого розташована у Дюссельдорфі на фешенебельній Кьонігсалеї. Вулиця й справді королівська: вздовж кількакілометрового каналу, що з'єднує два «коліна» Рейну, просто таки кричать розкішшю і запаморочливими цінами магазини-палаци.

Та й сама «контора» Дойче банку — старовинний помпезний будинок мало нагадує звичне в нашому розумінні поняття банку. Дорогі килими в кабінетах «мозкового центру» — членів правління, оригінальні картини сучасних художників у службових приміщеннях, ліплення й позолота стелі, зимовий сад із безцінною скульптурою якоїсь заморської знаменитості. Мені розповіли, що скульптуру взяли на певний час, заплативши за це шалені гроші. А у величезному операційному залі, де обслуговують клієнтів, було розгорнуто виставку графічних робіт уславленого Альбрехта Дюрера.

— Копії? — поцікавилася в симпатичної працівниці рекламної служби Наді Кауль.

Вона, здається, образилась:

— Як так? Наш банк пропонує своїм клієнтам усе тільки справжнє.

А й справді, подумала я, звісно, що клієнти у Дойче банку — грошові мішки... І тут же одержала інформацію: чисельність вкладників, які представляють такі відомі фірми, як Сіменс, БМВ, Мерседес-Бенц, Манесман, крупні концерни і підприємства, становить 40 відсотків від шести мільйонів клієнтів. Ще 60 — студенти, робітники, службовці, пенсіонери.

Не буду тут зображати, що все, з чим мені довелося зустрічатися в Дойче банку, сприймалося просто. Швидше навпаки. Ну скажіть, ви можете уявити будь-який київський банк без обов'язкового міліціонера при вході? А виставку робіт Дюрера навіть у чудовому приміщенні колишнього Державного, а нині Національного банку України?

Звісно, свій «міліціонер» є і в Дойче банку — така електронна система охорони, що й миші не дозволить прошмигнути непоміченою. І професія дужих молодиків у строгих костюмах з краватками, попиваючих каву за крихітними столиками на двох (так, кафе з офіціантами тут — обов'язкова річ — а раптом клієнту доведеться кілька хвилин зачекати), теж не викликає сумніву. Але ж жодних тобі перегородок, віконець, бар'єрів, а лише зручне крісло для клієнта, який тут, у банку, почувається королем, незважаючи на те, багато чи мало грошей на його рахунку.

— Так, клієнт у нас король, — підтвердили в банку. — І це зрозуміло: без вкладників нас би просто не існувало. Кожен службовець відчуває цю залежність і робить усе, щоб клієнтів більшало, і щоб жодного з них не втратити.

А втратити просто: нечемність службовця (що, відверто кажучи, важко уявити) і... клієнт помахає ручкою. І піти йому є куди — у Німеччині 4500 комерційних банків і 200 спеціалізованих. Але тоді банк «помахає ручкою» службовцю, якщо таку втрату спричинили не якісь об'єктивні причини, а його непрофесійність. І спробуй влаштуйся потім на роботу...

Вирішила провести невеличкий експеримент. Зайшовши у справах до одного з київських банків, запитала у банківського чиновника, хто в їхньому банку найголовніший.

— Керуючий, — не замислюючись відповів він...

Мабуть, іноземцям, які приїжджають до нас, і справді важко збагнути, чому прибиральниця в кафе дозволяє собі нагримати на відвідувача, а таксист везе пасажира не туди, куди той просить, а маршрутом, зручним для нього.

Справа, мабуть, не у відсутності культури, бо сумніваюся, щоб службовці Дойче банку суціль проходили спеціальні університети. Кажуть, що всю ситуацію змінить перспектива безробіття. Але перспектива ця — ось вона, а щось не помітно, щоб, приміром, у київських ресторанах навіть при напівпорожніх залах її перелякалися, скажімо, офіціанти.

Та повернімося все ж до Дойче банку.

— Ваш банк належить до державних установ? — запитала у члена правління Дойче банку, пана Георга Круппа, спеціаліста з банківських операцій, що їх здійснюють на території колишнього Радянського Союзу і країн Східної Європи.

— Ви мене налякали своїм запитанням, — сприймаючи його за жарт, відповів пан Крупп. — Ні, ми — комерційний приватний банк...

Валентина ПИСАНСЬКА.
Дюссельдорф — Київ.

Аналіз спецкора міжнародного відділу

СХІД — РІЧ ДЕЛІКАТНА...

Московський раунд близькосхідних переговорів завершився. До його порядку денного входило широке коло питань — економічного розвитку регіону, роззброєння і безпеки, допомоги біженцям, розподілу водних ресурсів та захисту навколишнього середовища. Це було обумовлено тим, що учасники конференції дещо відсунули вбік заплутані питання арабо-ізраїльських відносин і обговорили проблеми, нарешті для регіону в цілому. Точніше, не власне проблеми, а механізм їх подальшого розгляду й розв'язання. Здається, в цьому плані зустріч була успішною. Напевне, такому результату сприяла присутність делегацій країн, що не є близькосхідними,— України, Канади, Японії, Китаю, держав Європейського співтовариства, та інших, — але які мають свої інтереси щодо встановлення регіональної стабільності.

Втім, тут далеко не все гладко. Не в повному складі був представлений арабський світ. Іран, Ірак, Лівія та Судан взагалі негативно ставляться до переговорів з Ізраїлем. Сирія та Ліван не надіслали представників, посилаючись на відсутність помітного прогресу на переговорах. Посланці Алжиру та Йємену не прибули з невідомих причин. (До речі, придивіться: всі ці країни донедавна були найкращими друзями СРСР. Але розпад наддержави і, як наслідок, припинення широкої політичної, фінансової, технічної та військової допомоги з її боку змушує «арабських друзів» міняти орієнтири, не дуже зважаючи на Росію — правонаступницю Радянського Союзу).

Багато розмов викликала відсутність палестинців. Вони майже до останнього часу сподівалися на відміну так званої мадридської формули, згідно з якою в переговорах можуть брати участь тільки представники палестинського населення з Західного берега річки Йордан та сектора Газа. Введення ж до складу делегації палестинців із Східного Єрусалиму та діаспори, проти чого заперечував Тель-Авів, побоюючись, що вони порушать питання «привласнення» Ізраїлем окупованих земель, привело, фактично, до того, що їх не допустили до пленарних засідань. Але ж палестинці — одні з найголовніших учасників процесу врегулювання.

Однак делегація Палестини не упустила можливості зустрітися з учасниками конференції поза Колонним залом, намагаючись домогтися своєї участі в засіданнях п'яти робочих груп з окремих проблем. Питання ж про доречність мадридської формули на наступних раундах переговорів зависло в повітрі. Держсекретар США Дж. Бейкер ніби пообіцяв її змінити, але його ізраїльський колега Д. Леві досить жорстко заперечив таку можливість. Невже знову постає стіна нерозуміння?..

І ще один невеличкий нюанс. Конференцію не відкривав Б. Єльцин як президент країни, яка разом із США організувала цей захід. Напевне, Борису Миколайовичу важливіше забезпечити тили на час візиту по Європі і до Сполучених Штатів. Тому й треба було одержати певні заспокійливі гарантії від адмірала Касатонова. У кожного — свої основні проблеми. Хоча, правда, висловлювалась і така думка: Б. Єльцин не бачив шансів на успіх у Москві...

Справді, підбиваючи підсумки московської зустрічі, назвати її дуже ефективною не можна. Все-таки головна проблема Близького Сходу — арабо-ізраїльський конфлікт — не стала основою для дискусій. Та й чи можна було її докладно обговорювати за умов відсутності таких «зацікавлених сторін», як Палестина, Ліван і Сирія?

Проте, незважаючи на непередбачувані «повороти» деяких з представників арабської дипломатії, конференція не стала зупинкою у тривалому і копіткому процесі врегулювання, який тягне за собою розв'язання інших важливих проблем регіону.

Олексій ЄВСІКОВ.

Зі світу — по факту

● Міжпрофесіональна рада бордоських вин (Франція) оцінила знамените «Бордо» врожаю 1991 року як «посереднє» через підвищену кислотність та нестійкість до старіння. З цієї причини ціни на «Бордо-91» будуть значно нижчими за середні, а для гурманів продаватимуть резервні запаси «божественного напою» врожаю минулих років.

● За даними опитування, проведеного загальноєвропейською соціологічною службою «Євробарометр», 13 відсотків жителів країн Східної Європи (в тому числі Прибалтики й Росії до Уралу) із задоволенням переїхали б на постійне місцепроживання у розвинуті західні держави.

● Американський автомобіль «Шевроле камаро» зразка 1986 року все ще залишається «улюбленцем» викрадачів машин у США. Торік їх було викрадено аж 1229. Ця спортивна модель приваблює злодіїв швидкісними якостями (часто, щоб швидше покинути місце серйозного злочину) та елегантним зовнішнім виглядом. Серед зарубіжних автомобілів найчастіше в США викрадають японські та південнокорейські.

● Поліція Афін заарештувала дев'ятьох членів банди румунських грабіжників, які займалися в столиці Греції пограбуванням квартир та магазинів (понад 300 таких злочинів). За даними поліції, вкрадені речі продавали в Афінах і частково переправляли до Румунії. Загалом по цій справі заарештовано вже 18 чоловік, в тому числі ватажка банди.

● Індонезійські власті скасували заборону на шлюб між представниками різних віросповідань. Раніше таке обмеження вимагала мусульманська община країни, щоб не допустити асиміляції китайської католицької меншості. Хоча «змішані» шлюби тоді існували, але офіційно не реєструвалися. Нині ж багато молодих подружжів вийшли з «підпілля».

Експрес-новини

Нарада з безпеки та співробітництва в Європі (НБСЄ) має провести велику роботу з метою зміцнення демократичного консенсусу в Європі і всьому світі — заявив держсекретар США Бейкер.

* * *

Міністри закордонних справ Вірменії і Азербайджану Ованісян і Садиков провели у Празі короткочасну зустріч. Обидва міністри беруть участь у празькому засіданні глав зовнішньополітичних відомств країн — членів НБСЄ.

* * *

Про готовність Росії визнати незалежність Словенії і Хорватії заявив російський міністр закордонних справ Козирєв.

* * *

Уругвай вимагає від Російської Федерації виплати 15 мільйонів доларів із загальної суми 80 мільйонів, яку колишній СРСР заборгував цій країні.

* * *

США оголосили про чергове скорочення своїх збройних сил у Європі. За словами представника Пентагону, буде зовсім виведено або частково скорочено персонал 83 військових об'єктів, переважно в Німеччині. Більш як 17 тисяч американських військовослужбовців повернуться на батьківщину.

* * *

Представник комісії ООН з прав людини закликав румунські власті вжити заходів, щоб поліпшити становище в додержанні прав угорської національної меншини, яка живе на території країни.

Посміхніться

— Це дуже цікаве явище. Щоразу, як я натискую на важіль, той дослідник полегшено зітхає.

Малюнок з журналу «ОМНІ» (США).

Із забуття

З ПОРОГА СМЕРТІ

У селі Пальчику Черкаської області вшанували пам'ять свого земляка Сергія Єфремова

Півроку тому виникла думка поставити в селі Пальчику Катеринопільського району пам'ятний знак Сергієві Єфремову. Але жителі села сприйняли її неоднозначно. Дехто міркував так: може, відомий вчений і політик народився в нашому селі, але хто ж про це нині пам'ятає? І чи пам'ятав він сам про наші краї, коли ставав видатним істориком літератури, ну потім — у 1917 році — заступником голови Української Народної Республіки і Першим секретарем міжнаціональних справ в уряді УНР? А пізніше — віце-президентом Всеукраїнської Академії наук... Довелося роз'яснювати: незважаючи на те, що більшовицька влада, замордувавши Єфремова на десятирічній каторзі (як керівника сфабрикованої органами ДПУ Спілки визволення України), заховала його наукову спадщину в спецсховищах, усіх родичів його порозкидала по світах, цвинтар у селі Пальчику, де поховані батьки й діди Єфремова, зрівняла із землею і залила бетоном,— незважаючи на все це світ його не забув. Як і сам Сергій Єфремов про рідні краї завжди пам'ятав. Під окремими його публікаціями стоїть псевдонім, утворений з назви рідного села, а під кількома іншими — його справжнє, ще дідівське прізвище — Охріменко. Перелицював це прізвище на «Єфремова» хтось із пращурів Сергія, коли після навчання в Київській духовній семінарії був висвячений на священика. Така була «мода» в поневолених українців: змінювати прізвище на латинський або великоруський штиб (як писав академік А. Кримський у своїй статті про життя й наукову діяльність С. Єфремова).

Такі роз'яснення, мабуть, трохи вплинули на земляків С. Єфремова. У доволі скромних касах колгоспу і району знайшлись якісь кошти, а створити гранітний пам'ятний знак узявся місцевий умілець-скульптор Іван Гудзенко. Знак вийшов посправжньому і добротний, і естетичний. До того ж присвячений він не тільки С. Єфремову, а й братові його — Петру Єфремову, котрий був професором Дніпропетровського університету, вченим секретарем Південного відділення ВУАН і якого також засуджено й замордовано у справі неіснуючої СВУ...

Під час відкриття пам'ятного знака 17 січня цього року жителі села Пальчик влаштували в клубі вечір вшанування земляка. Майже чотири години тривало літературно-мистецьке дійство. Сільським аматорам допомагали артисти Київського академічного театру імені Франка Лілія Майборода і Світлана Фойя, заслужений артист України Павло Громовенко і група столичних науковців і письменників. Пісні й танці, художнє читання і спогади місцевого вчителя Якова Івашкевича доповнювали члени ювілейної комісії по відзначенню 115-х роковин з дня народження С. Єфремова: головний редактор журналу «Слово і час» Віталій Дончик, декан філологічного факультету Київського університету Петро Кононенко, заступник голови ювілейної комісії Іван Полудень, головний редактор журналу «Наука і фантастика» Микола Сорока. Ведучими ювілейного вечора були вчителька Ніна Івашкевич і професор Михайло Наєнко. Тут, у сільському клубі, відбулася і презентація книжки «...З порога смерті... Письменники України — жертви сталінських репресій», в якій уміщено нарис і про Сергія Єфремова.

Михайло КУЗЬМЕНКО.
Черкаська область.

ПОВЕРНЕННЯ ПРОРОК[А]

Воскресаючи, наш народ віддає належне своїм світочам, що, як атланти, підтримували Україну словом, діяннями, розумом, духом. Один з них — Іван Огієнко, вчений, педагог, богослов, діяч українського національно-визвольного руху, якого знає й шанує весь світ. Але воістину немає пророка у своїй Вітчизні. В Україні І. Огієнка майже не знають.

У січні минуло 110 років із дня його народження. «Голос України» звернувся до заступника голови республіканської комісії з питання святкування ювілею Івана Огієнка письменника Олексія Опанасюка з проханням «відкрити» нашим читачам цю постать.

Ім'я Івана Огієнка було у всіх на слуху в 20—40-х роках нинішнього століття. Потім на всю його діяльність було накладено ідеологічне вето. Чим же він так «завинив» перед Україною?

— Життя Івана Огієнка — це класичний приклад хресного шляху всіх українських патріотів, які не зрадили ні своїй совісті, ні своїм переконанням. Його діяльність у роки Української Народної Республіки інтерпретувалася комуністичними ідеологами як прояв «українського буржуазного націоналізму». Міністр в уряді УНР, він тоді виступив організатором шкіл, училищ, Українського народного університету, де за дорученням Центральної Ради читав курс лекцій з історії української культури, який пізніше вийшов окремою книгою мільйонним тиражем.

У січні 1919 року Огієнкові доручили скласти програму святкування проголошення Акта соборності України. І саме з його благословення 22 січня стало Днем злуки Української Народної Республіки і Західної Української Народної республіки. Лише через 70 літ Україна відзначить це свято вдруге.

Восени 1919 року, коли Український уряд залишав останню свою столицю — Кам'янець-Подільський, з добровільної згоди уповноваженим УНР тут зостається сам Іван Огієнко. Ще діють університет, академія, школи, ще студенти одержують стипендії українськими грішми, ще комісія з перекладу Святого письма українською мовою вибудовує грандіозні плани... Головноуповноважений робить усе можливе, аби зберегти українську державність. Однак 9 липня 1920 року залишає Батьківщину і Огієнко. Прощаючись, він взяв із собою в нелегку путь ікону Божої матері та віру у відродження Української держави.

Ректор Українського народного університету, міністр освіти в уряді УНР, міністр віросповідань в уряді директорії — навіть цих віх було досить, аби Радянська Україна відвернулася від Івана Огієнка і відвернула від цієї дивовижної постаті не одне покоління.

— Щойно видана книга «Українська культура», де зібрано саме ті лекції, що їх читав професор в Українському народному університеті. Напевне, для сучасного покоління ця книга є першим і на сьогоднішній день єдиним відкриттям феномену Огієнка. У ній автор ставить проблеми, чи потрібні українському народові школи, університети, де б викладання велося рідною мовою, і чи взагалі має Україна свою історію, культуру? До яких висновків він приходив?

— З перших праць, ще університетських, Іван Огієнко постає талановитим дослідником слов'янських мов, полум'яним популяризатором і оборонцем рідної, української. Він рішуче виступає проти слова «українізація» і обстоює термін «дерусифікація». Лише впродовж 1917 року Огієнко видає більше десятка книг і брошур, найпомітніші з яких — «Українське писання», «Курс украинского языка», «Українська мова», «Українська граматична термінологія». У своїх працях, а їх десятки, він неодноразово переконує, що «коли наша мова має свою довгу історію, коли про цю історію можна викладати цілий університетський курс, то, значить, то є справжня мова, а коли єсть окрема мова, то єсть і окремий народ».

— Відомо, що класичним перекладом Біблії українською мовою і досі вважається переклад митрополита Іларіона, глави Української православної церкви в Канаді (в миру Івана Огієнка). Олексію Євменовичу, розкажіть коротко про його церковно-богословську діяльність.

— У січні 1918 року на Всеукраїнському православному церковному соборі професор Огієнко наголошува[в, що в] Україні треба не започатковува[ти укра]їнську православну церкву, а в[ідновл]ювати її, бо «обмосковлення Ук[раїнської] церкви не було канонічним». Т[оді ж] починає перекладати рідною мово[ю ...] Перекладає ритмічним рядком, [...]ним глаголом, за що в 1940 [...] присвоюють звання професора [...]ського університету. Дещо ра[...] цей переклад університет міс[та ...] (Чехословаччина) надав йому зв[ання ...] тора філології.

Іван Огієнко був набожною [...] Другу світову війну він зустрів [...]ці як єпископ Холмський і Пі[дляський]. Сприяв своїм землякам-військо[вим ...]ним у звільненні з концтаборів, [...] сил, обминав навіть тоді, кол[и ...] з Києва, хоч це по дорозі.

На схилі літ, особливо післ[я ...] дружини, лише церква вертал[а ...] динний прихисток. Прожи[в ...] Іларіон 91 рік і похований [...] канадській землі, яка так і не [...] му рідною.

— Українському народові го[...] увічнити його пам'ять. Напевн[е, з] цією метою в Житомирі і Києві [...] ювілейні комісії?

— Напередодні святого В[...] відбулися урочистості на честь [...] в Брусилові, Житомирі, Кам'янц[і ...]ському, Львові та інших містах [...] 3 лютого в театрі імені Івана [...] в Києві, відбудеться вечір па[м'яті ...] на Огієнка. У Брусилові на мі[сці ...]ківської хати, де народився [...] встановлено пам'ятний знак. [...]єнка увічнено в назвах вулиць [...] но клопотання про присвоєння [...] ні Житомирського культурно-о[світнього] училищу. Видавництва Україн[и ...] починають включати до своїх [...]них планів багатющу спа[дщину ...] вовижної людини.

— Які думки, міркування І[...]єнка, на вашу думку, нині найа[ктуальні]ші?

— У його слова, як в та[...] них манускриптів — джере[...] мудрості, впродовж кількох поко[лінь ...] тувалися наші одноплеменці [...]ном. Напевне, настав час і на[...]

«СУЧАСНІСТЬ» ПЕРЕЇЖДЖАЄ ДО [...]

До розвою літературно-мистецького й наукового життя українства, розкиданого по світах, протягом останніх тридцяти років значною мірою долучилася і «Сучасність». Зрештою, популярним і бажаним цей часопис був не тільки серед української діаспори, де його видавали і розповсюджували, але й тут, в Україні, в колах національно свідомої інтелігенції, хоч компартійна преса інакше як «антирадянським» і «націоналістичним» його не називала. До того ж людина, яка нелегально одержувала журнал і читала його, ризикувала навіть тією куцою свободою, яку ми мали за тоталітарного режиму. Власне, з цього і почалася наша розмова з професором Тарасом ГУНЧАКОМ, головним редактором «Сучасності».

— То був форум вільної думки, де друкувалися й автори з України, яких замовчували і переслідували на Батьківщині, — розповідає Тарас Григорович. — Журнал мав дуже добрих редакторів, таких, як Юрій Шевельов, Богдан Кравців, Іван Кошелівець... «Сучасність» робилася фахово і, без сумніву, свій вклад у розвиток української культури, української вільної думки внесла.

— У зв'язку з тими змінами, що відбулися і відбуваються в Україні, чи будуть зміщуватися і смислові акценти часопису? Чи треба очікувати на його сторінках якоїсь переорієнтації?

— Я не думаю, що нам потрібна переорієнтація. А щодо зміни політичної ситуації в Україні, то ми будемо більше уваги звертати на розвиток суспільства, будемо старатись осмислювати і прогнозувати певні процеси, ділитися своїми думками з читачем. Хочемо зробити «Сучасність» журналом єднання українців усіх континентів. Передусім інтелектуального єднання. Прагнемо, щоб він став джерелом інформації того, що пишуть про Україну в світі. Щоб він не був суто київським журналом, а столичним, який віддзеркалює цілий світ.

— Очевидно, розшириться і коло авторів часопису?

— Ми вже залучили авторів з багатьох країн, шукаємо там тепер своїх представників. Уже багато людей зголосилися до співпраці з нами: і в Польщі, і в Німеччині, і в Чехо-Словаччині... В Америці й Австралії вже давно маємо своїх представників. Думаю, що в Києві ми вийдемо на вищий рівень якості, ніж мали досі.

Плануємо друкувати аналітичні статті про політику західних держав.

— А що заважало вам робити це раніше?

— Не було достатніх людських ресурсів. А в Україні є багато людей, які, сподіваюся, захочуть співпрацювати з нами. Маємо надію, що і депутати Верховної Ради України знайдуть час, щоб переглядати частину журналу. Адже їм також треба знати, що діється у світі.

— Переїзд редакції до Києва, мабуть, не варто оцінювати однозначно. Є багато «плюсів», але не обходиться, напевно, і без від'ємних моментів

— Це не переїзд редакції з Америки в Україну, бо підставова редакція — це нова редакція, київська. А в Америці — просто співучасники. По суті, буде дві редакції. Як і два головні редактори: Іван Дзюба і я.

— Дві редакції, розділені океаном, як два крила одного українського птаха.

— Щось подібне. Правда, більшість редакторів журналу — це кияни: Микола Рябчук, Вадим Скуратівський, Володимир Рубан. А в Америці — Лариса Онишкевич, Богдан Певний. Але ми будемо робити журнал спільно. І, сподіваюся, це нам добре вдасться. Правда, постане проблема комунікації. Та ми постараємось її розв'язати.

— А які інші проблеми постали у зв'язку з реорганізацією роботи часопису?

— Хіба що з папером. Знайшли й приміщення, яке нас поки що влаштовує. Хоч вигідніше нам не завадить і ми його шукатимемо. Не маємо проблем і з друком.

— Як це не парадоксально, але «антирадянський» часопис друкується у видавництві «Радянська Україна», яке ще донедавна належало ЦК КПУ.

— Справді, хто міг ще учора про таке подумати?

— Одним із стереотипів комуністичної пропаганди була теза, що «Сучасність» утримується коштом ЦРУ. То що, після розвалу більшовицької імперії це розвідувальне відомство припинило вас «фінансувати»?

— Яких тільки собак на нас не вішали. Але нехай те зостанеться на їхній совісті. Ми маємо своїх передплатників як в Україні, так і за кордоном. Я переконаний, що з часом «Сучасність» займе гідне місце в долі кожного інтелігента, який живе в Україні.

— Наскільки я можу судити зі знайомства з вашим часописом, «Сучасність» розрахована передусім на елітарного читача.

— Не зовсім так. Знаєте, я не люблю слова «еліта», бо та елітарність неодмінно веде до недемократичного суспільства. Ось інтелігенція — інша річ. Це, як на мене, рівень професіональності і рівень зацікавлення проблемами. І не обов'язково мати вищу освіту, щоб бути інтелігентом.

Ми маємо надію на широкого читача і будемо працювати в цьому напрямку. Ось і в першому числі друкується моя розмова з Л. Кравчуком, записана ще в жовтні минулого року. Я передбачив його перемогу на виборах і поставив запитання, що стосуються тих завдань, які постануть перед Президентом України. То цікаво прочитати, що думав Леонід Макарович ще в жовтні.

Як і діалог з відомим аналітиком Збігневом Бжезінським, з політиком, який передбачив розвал комуністичної партії. Є, безперечно, й інші цікаві матеріали.

— Ви, мабуть, не будете заперечувати, що старіє і поступово відходить українська еміграція, яка останніми десятиліттями не мала таких сильних притоків, як, скажімо, польська чи російська. Отже, зменшувалась і

ПОВЕРНЕННЯ ПРОРОКА

плани... Головноуповноважений робить усе можливе, аби зберегти українську державність. Однак 9 липня 1920 року залишає Батьківщину і Огієнко. Прощаючись, він взяв із собою в нелегку путь ікону Божої матері та віру у відродження Української держави.

Ректор Українського народного університету, міністр освіти в уряді УНР, міністр віросповідань в уряді директорії — навіть цих віх було досить, аби Радянська Україна відвернулася від Івана Огієнка і відвернула від цієї дивовижної постаті не одне покоління.

— Щойно видана книга «Українська культура», де зібрано саме ті лекції, що їх читав професор в Українському народному університеті. Напевне, для сучасного покоління ця книга є першим і на сьогоднішній день єдиним відкриттям феномену Огієнка. У ній автор ставить проблеми, чи потрібні українському народові школи, університети, де б викладання велося рідною мовою, і чи взагалі має Україна свою історію, культуру? До яких висновків він приходив?

— З перших праць, ще університетських, Іван Огієнко постає талановитим дослідником слов'янських мов, полум'яним популяризатором і оборонцем рідної, української. Він рішуче виступає проти слова «українізація» і обстоює термін «дерусифікація». Лише впродовж 1917 року Огієнко видає більше десятка книг і брошур, найпомітніші з яких — «Українське писання», «Курс украинского языка», «Українська мова», «Українська граматична термінологія». У своїх працях, а їх десятки, він неодноразово переконує, що «коли наша мова має свою довгу історію, коли про цю історію можна викладати цілий університетський курс, то, значить, то є справжня мова, а коли єсть окрема мова, то єсть і окремий народ».

— Відомо, що класичним перекладом Біблії українською мовою і досі вважається переклад митрополита Іларіона, глави Української православної церкви в Канаді (в миру Івана Огієнка). Олексію Євменовичу, розкажіть коротко про його церковно-богословську діяльність.

— У січні 1918 року на Всеукраїнському православному церковному соборі професор Огієнко наголошував, що в Україні треба не започатковувати Українську православну церкву, а відроджувати її, бо «обмосковлення Української церкви не було канонічним». Тоді ж починає перекладати рідною мовою Біблію. Перекладає ритмічним рядком, поетичним глаголом, за що в 1940 році йому присвоюють звання професора Манітобського університету. Дещо раніше за цей переклад університет міста Брно (Чехословаччина) надав йому звання доктора філології.

Іван Огієнко був набожною людиною. Другу світову війну він зустрів у Польщі як єпископ Холмський і Підляський. Сприяв своїм землякам-військовополоненим у визволенні з концтаборів, але Брусилів обминав навіть тоді, коли вертав з Києва, хоч це по дорозі.

На схилі літ, особливо після смерті дружини, лише церква вертала йому родинний прихисток. Прожив митрополит Іларіон 91 рік і похований на чужині, канадській землі, яка так і не стала йому рідною.

— Українському народові годилося б увічнити його пам'ять. Напевне, саме з цією метою в Житомирі і Києві створено ювілейні комісії?

— Напередодні святого Водохреща відбулися урочистості на честь ювіляра в Брусилові, Житомирі, Кам'янці-Подільському, Львові та інших містах України. З лютого в театрі імені Івана Франка, в Києві, відбудеться вечір пам'яті Івана Огієнка. У Брусилові на місці батьківської хати, де народився вчений, встановлено пам'ятний знак. Ім'я Огієнка увічнено в назвах вулиць, порушено клопотання про присвоєння його імені Житомирському культурно-освітньому училищу. Видавництва України нарешті починають включати до своїх тематичних планів багатющу спа[дщи]ну [цієї ди]вовижної людини.

— Які думки, міркування Івана Огієнка, на вашу думку, нині найактуальніші?

— У його слова, як в та[ємничих] старовинних манускриптів — джерел людської мудрості, впродовж кількох поколінь вчитувалися наші одноплеменці за кордоном. Напевне, настав час і нам прислухатися до його одкровень: «Україна — не тюрма народів, а колиска культур: погляньте, які сильні пагони російської, польської, єврейської літератур і мистецтв зросли тут!»; «Шукаймо історичний грунт для вивчення рідної мови»; «Піднесем культурно і освітньо наші села, то й усі піднімемося»; «Український народ по вірі може бути ким він хоче, але він завжди повинен залишатися українським народом».

Нескінченно довга «черга» повернення пророків на свою Батьківщину. Іван Огієнко мав би бути в ній одним з перших, в одному ряду з Михайлом Грушевським, Борисом Грінченком. І, зрозуміло, не лише тому, що стояв з ними по одну сторону «барикад» національно-визвольних змагань.

Блаженніший митрополит Іларіон (в миру Іван Огієнко).

Вела розмову
Катерина КІНДРАСЬ.

...ть» ПЕРЕЇЖДЖАЄ ДО КИЄВА

...кового життя ук... ...них тридцяти ро... Зрештою, попу... серед україн[сь]... ...вали, але й тут, ...ігенції, хоч ком... і «націоналістич... яка нелегально ...авіть тією куцою ...ежиму. Власне, з Тарасом ГУНЧА...

...був суто київсь... ...ом, а столичним, ...зеркалює цілий

...но, розширить... ...торів часопису?

...е залучили авто... ...х країн, шукає... ...своїх представ... ...агато людей зг... ...співпраці з на... ...ащі, і в Німеччи... ...о-Словаччині... В ...встралії вже да... ...воїх представни... ...ю в Києві, ми ...вищий рівень ...мали досі.

...друкувати ана... ...т про політику ...жав.

...аважало вам ро...

...о достатніх люд... ...ів. А в Україні ...ей, які, сподіва... ...ь співпрацювати ...ємо надію, що і ...ерховної Ради ...йдуть час, щоб ...частину журна... ...м також треба ...ється у світі.

...д редакції до ...ь, не варто оці... ...значно. Є багато ...не обходить... ...і без від'ємних

— Це не переїзд редакції з Америки в Україну, бо підставова редакція — це нова редакція, київська. А ми в Америці — просто співучасники. По суті, буде дві редакції. Як і два головні редактори: Іван Дзюба і я.

— Дві редакції, розділені океаном, як два крила одного українського птаха.

— Щось подібне. Правда, більшість редакторів журналу — це кияни: Микола Рябчук, Вадим Скуратівський, Володимир Рубан. А в Америці — Лариса Онишкевич, Богдан Певний. Але ми будемо робити журнал спільно. І, сподіваюся, це нам добре вдасться. Правда, постане проблема комунікації. Та ми постараємось її розв'язати.

— А які інші проблеми постали у зв'язку з реорганізацією роботи часопису?

— Хіба що з папером. Знайшли й приміщення, яке нас поки що влаштовує. Хоч вигідніше нам не завадить і ми його шукатимемо. Не маємо проблем і з друком.

— Як це не парадоксально, але «антирадянський» часопис друкується у видавництві «Радянська Україна», яке ще донедавна належало ЦК КПУ.

— Справді, хто міг ще учора про таке подумати?

— Одним із стереотипів комуністичної пропаганди була теза, що «Сучасність» утримується коштом ЦРУ. То що, після розвалу більшовицької імперії це розвідувальне відомство припинило вас «фінансувати»?

— Якіх тільки собак на нас не вішали. Але нехай те зостанеться на їхній совісті. Ми маємо своїх передплатників як в Україні, так і за кордоном. Я переконаний, що з часом «Сучасність» займе гідне місце в долі кожного інтелігента, який живе в Україні.

— Наскільки я можу судити зі знайомства з вашим часописом, «Сучасність» розрахована передусім на ел[і]тарного читача.

— Не зовсім так. Знаєте, я не люблю слова «еліта», бо та елітарність неодмінно веде до недемократичного суспільства. Ось інтелігенція — інша річ. Це, як на мене, рівень професіональності і рівень зацікавлення проблемами. І не обов'язково мати вищу освіту, щоб бути інтелігентом.

Ми маємо надію на широкого читача і будемо працювати в цьому напрямку. Ось і в першому числі друкується моя розмова з Л. Кравчуком, записана ще в жовтні минулого року. Я передбачив його перемогу на виборах і поставив запитання, що стосуються тих завдань, які постануть перед Президентом України. То цікаво прочитати, що думав Леонід Макарович ще в жовтні.

Як і діалог з відомим аналітиком Збігневом Бжезінським, з політиком, який передбачив розвал комуністичної партії. Є, безперечно, й інші цікаві матеріали.

— Ви, мабуть, не будете заперечувати, що старіє і поступово відходить українська еміграція, яка останніми десятиліттями не мала таких сильних притоків, як, скажімо, польська чи російська. Отже, зменшувалась і чисельність передплатників «Сучасності».

— Очевидно, це правда. Бо молодша генерація читає здебільшого тільки англійською мовою. Зменшилось не тільки число наших передплатників, а й авторів з української діаспори. Зважаючи на [це], наше рішення пер[енес]ти [ви]дання «Сучасності» в Київ було доцільним.

Нагадаю, що відтепер наш журнал є спільним виданням РАУ (Республіканської асоціації українознавців) і видавництва «Сучасність». А значить, і наша праця буде продовжуватися за нових обставин.

— Однак ці обставини, попри всі відрадні для нас зміни, не такі вже й сприятливі. Падають тиражі літературно-мистецьких «товстих» журналів, з'являються і в Києві, і в областях нові видання.

— І їх, мабуть, більше ніж треба, але це природнє явище. Бо нарешті відкрито двері, і в них увходить кожен, хто хоче.

— Чи не думаєте збільшувати обсяг часопису?

— Та ми вже це зробили. З першого числа цього року. Бо є нова тематика, яку хочемо додати до палітри журналу. І українське життя тут, в Україні, повнокровніше, ніж за її межами. Діаспора має свої особливості, певні обмеження. І коли ми прагнемо поєднати під обкладинками «Сучасності» діаспору, Україну й світові проблеми, то обсяг журналу, звісно, має бути більший.

Розмову вів
Володимир
КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Прем'єра

«ГОЛА ДУША» У ДРОГОБИЧІ

Ще зовсім недавно ми з цікавістю стежили за публікацією у «Молоді України» нової повісті українського прозаїка Павла Загребельного. І ось герої «Голої душі» ожили на сцені Львівського обласного музично-драматичного театру імені Юрія Дрогобича, що працює у місті Дрогобичі. Інсценізацію здійснили головний режисер цього колективу Ярослав Бабій і тернопільський літератор Богдан Мельничук. Це вже друга спільна робота творчого «тандему» — весною минулого року в тому ж театрі відбулася прем'єра їх сценічної версії донедавна забороненої тетралогії Богдана Лепкого про гетьмана Івана Мазепу.

У новому спектаклі, де виразними саркастичними мазками показано деградацію людської особистості під впливом компартійної монополії на істину, зайняті усі провідні актори колективу. Та, мабуть, найбільш колоритний і найбільш вдалий образ створила на сцені заслужена артистка України Алла Шкондіна, яка грає роль головної героїні Клеопатри Січкар.

Роман ВАТРИЧ.

Н А ЗЛАМІ епох завж[ди] з'являються колорит[ні] постаті, котрі претенд[у]ють на унікальні можл[ли]вості. Що лишилося ... тих, які увійшли в історію? З... більшого — одіозні спогад... Залишить по собі пам'ять і Анат... лій Кашпіровський, котрий дав з[р]... зуміти, що парадигма сучасної ... уки тріщить і розсипається під т... ком нових фактів, а це чогось ... варте.

Отож я пішла на сеанс Кашп[і]ровського з щирим прагненням ... слухати, що скаже цей популярн... психотерапевт своїм шануваль[ни]кам тепер, коли втомлені і зне... рені люди особливо потребу[ють] підтримки. Початок був цікави... 9.1.1992 року о 14 годині куми... з'явився не на естраді, де на ньо... чекав стіл з букетом квітів, а в к... ці величезного залу Палацу спо[р]ту, і тим поставив у незручне ст... новище спритників, котрі си... міць захопили перші ряди. Оціни... ши дотепність Анатолія Михай[ло]вича, я приготувалася до бесіди н[а на]лежного рівня. Та де! На аудитор[ію] обрушився потік височайшого г... ву на «дурнів», які вважають, ... лише через гіпнотичний сон мож... впливати на людську психіку, ... журналістів, які замість слав[и]... Анатолія Кашпіровського, пишу... таке, що «хочеться піти до ред[ак]ції й посмугувати автора».

—І треба посмугувати! — з... реснула якась дама.

Та нащо ж так, Анатолію Мих[ай]ловичу? Ви ж, якщо вам вірит[и] їсте, спите, гімнастику робите, ... в цей час під впливом ваших вип... мінувань з яким-небудь лосанд... лесцем та-а-ке відбувається!.. ... вже ж ви не можете розправитися ... своїми лиходіями способом вищ... канішим, аніж батіг? Самі ж каж... те: настане час, і ви неодмін... «замордуєте» і того, хто не дає в... виступати по телебаченню, і то...

НА КО...

невідомого, хто розбив скло ваш[ої] машини. То, може, й журналіста... складете честь? Сподіваюся, ... не прийдете з ломакою до авто... цієї статті й не наймете для н... убивцю? Погодьтеся, якось во... погано поєднується з надприродн... ми силами, які ви уособлюєте. К[р]... ше викличте мене на космічну д[у]ель! У вашому розпорядженні ... біополя, лептони, полтергейсти... усе інше унікальне, чим ви вол[о]... дієте, в моєму — скромне пер[е]... конання, що нижче певного рі[вня] інтелігентності не має права оп[у]... скатися ніхто й ні за яких обстави[н]. І взагалі треба ж думати, з ч[им] виходиш на більш як двотисяч[ну] аудиторію... Не робити ж пред[ме]том виступу власні марнославст[ва] та злостивості! Чи вам захотіло[ся] проілюструвати слова Ісуса Хрис[та] про те, що невелика то знахідка — завоювати цілий світ, а втр[а]тити власну душу? Та ... справді, чому ви страж[да]єте від того, що ваші кроки ... закордонах не відлунюють у наш[ій] пресі? Невже це так принципо[во] для людини вашого життєвого ... піху?

Тим більше, що зал повний. ... змушує людей іти сюди? Життє[ві] розчарування? Одвічне прагнен[ня] видовищ? Певною мірою — та[к], але ж чимало хто вірить, що са[ме] перебування в біополі Кашпіро[вс]ького зробить з їхнім організм[ом] те, що неспроможна зробити о[фі]ційна медицина. У тому їх запе[вняє] сам Анатолій Михайлови[ч]: «Якщо у вас усе дозріло, то й ч[е]рез тисячу років до іншої плане[ти] дійде сигнал, і ви позбудетесь ... таракти». Що ж, через тисячу р... ків, ще й на іншій планеті — ... же бути, чого ж: за такий час, ... казав Ходжа Насреддін, або шах ... мре, або ішак здохне. Але ж пр... сутні в залі сподіваються, що ... во наздожене їх раніше і все-та[ки] на Землі. Та ось проблема: навi... коли крізь тих, хто слухає Кашп[і]ровського, справді проходять як... невидимі флюїди, то як вони ... значаються на їх здоров'ї, якщо ... проміняються такою злостивою л[ю]диною? Нащо ж ви, Анатолію М[и]хайловичу, під поганий настр...

ГОЛОС України

Блаженніший митрополит Іларіон (в миру Іван Огієнко).

хатися до його одкровень: «Україна — не тюрма народів, а колиска культур: погляньте, які сильні пагони російської, польської, єврейської літератур і мистецтв зросли тут!»; «Шукаймо історичний грунт для вивчення рідної мови»; «Піднесем культурно і освітньо наші села, то й усі піднімемося»; «Український народ по вірі може бути ким він хоче, але він завжди повинен залишатися українським народом».

Нескінченно довга «черга» повернення пророків на свою Батьківщину. Іван Огієнко мав би бути в ній одним з перших, в одному ряду з Михайлом Грушевським, Борисом Грінченком. І, зрозуміло, не лише тому, що стояв з ними по одну сторону «барикад» національно-визвольних змагань.

Вела розмову Катерина КІНДРАСЬ.

...ЄВА

передплатників

...но, це правда.
... генерація чи-
...ого тільки анг-
...вою. Зменши-
...ки число наших
...ів, а й авторів
...ї діаспори. Зва-
... наше рішення
...ання «Сучас-
...в було доціль-

...що відтепер наш
...льним виданням
...бліканської асо-
...ознавців) і ви-
...Сучасність». А
...аша праця буде
...ся за нових об-

...ці обставини, по-
...дні для нас змі-
...ке й сприятливі.
...ажі літератур-
...к «товстих» жу-
...яються і в Ки-
...ях нові видання.
...абуть, більше
...ле це природнє
...арешті відкри-
...з них увіходить
...че.

...думаєте збіль-
... часопису?

...вже це зробили.
...исла цього ро-
...а тематика, яку
... до палітри
...українське жит-
...раїні, повнокро-
... її межами. Ді-
...вої особливості,
...ння. І коли ми
...днати під обкла-
...учасності» діас-
... й світові про-
...бсяг журналу,
...ути більший.

Розмову вів Володимир ...ДЕМСЬКИЙ.

Прем'єра

«ГОЛА ДУША» У ДРОГОБИЧІ

Ще зовсім недавно ми з цікавістю стежили за публікацією у «Молоді України» нової повісті українського прозаїка Павла Загребельного. І ось герої «Голої душі» ожили на сцені Львівського обласного музично-драматичного театру імені Юрія Дрогобича, що працює у місті Дрогобичі. Інсценізацію здійснили головний режисер цього колективу Ярослав Бабій і тернопільський літератор Богдан Мельничук. Це вже друга спільна робота творчого «тандему» — весною минулого року в тому ж театрі відбулася прем'єра їх сценічної версії донедавна забороненої тетралогії Богдана Лепкого про гетьмана Івана Мазепу.

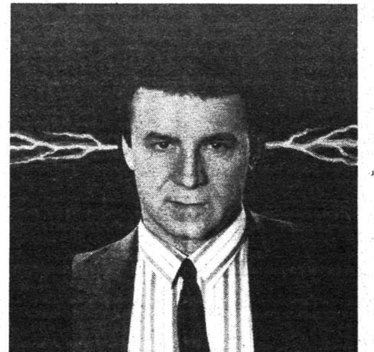
У новому спектаклі, де виразними саркастичними мазками показано деградацію людської особистості під впливом компартійної монополії на істину, зайняті усі провідні актори колективу. Та, мабуть, найбільш колоритний і найбільш вдалий образ створила на сцені заслужена артистка України Алла Шкондіна, яка грає роль головної героїні Клеопатри Січкар.

Роман ВАТРИЧ.

Cito!

І ВИКЛИЧТЕ МЕНЕ НА КОСМІЧНУ ДУЕЛЬ!

Чи має талант право на аморальність? Це запитання з ряду риторичних. Проте коли талант має будь-яке відношення до здоров'я людей, на нього треба давати відповідь.

НА ЗЛАМІ епох завжди з'являються колоритні постаті, котрі претендують на унікальні можливості. Що лишилося по тих, які увійшли в історію? Здебільшого — одіозні спогади. Залишить по собі пам'ять і Анатолій Кашпіровський, котрий дав зрозуміти, що парадигма сучасної науки тріщить і розсипається під тиском нових фактів, а це чогось та варте.

Отож я пішла на сеанс Кашпіровського з щирим прагненням послухати, що скаже цей популярний психотерапевт своїм шанувальникам тепер, коли втомлені і зневірені люди особливо потребують підтримки. Початок був цікавий: 9.1.1992 року о 14 годині кумир з'явився не на естраді, де на нього чекав стіл з букетом квітів, а в кінці величезного залу Палацу спорту, і тим поставив у незручне становище спритників, котрі силоміць захопили перші ряди. Оцінивши дотепність Анатолія Михайловича, я приготувалася до бесіди належного рівня. Та де! На аудиторію обрушився потік височайшого гніву на «дурнів», які вважають, що лише через гіпнотичний сон можна впливати на людську психіку, і журналістів, які замість славити Анатолія Кашпіровського, пишуть таке, що «хочеться піти до редакції й посмугувати автора».

—І треба посмугувати! — зверескнула якась дама.

Та нащо ж так, Анатолію Михайловичу? Ви ж, якщо вам вірити, їсте, спите, гімнастику робите, а в цей час під впливом ваших випромінювань з яким-небудь лосанджелесцем та-а-ке відбувається!.. Невже ж ви не можете розправитися зі своїми лиходіями способом вишуканішим, аніж батіг? Самі ж кажете: настане час, і ви неодмінно «замордуєте» і того, хто не дає вам виступати по телебаченню, і того, невідомого, хто розбив скло вашої машини. То, може, й журналістам складете честь? Сподіваюся, ви не прийдете з ломакою до автора цієї статті й не наймете для неї убивцю? Погодьтеся, якось воно погано поєднується з надприродними силами, які ви уособлюєте. Краще викличте мене на космічну дуель! У вашому розпорядженні — біополя, лептони, полтергейсти й усе інше унікальне, чим ви володієте, в моєму — скромне переконання, що нижче певного рівня інтелігентності не має права опускатися ніхто й ні за яких обставин. І взагалі треба ж думати, з чим виходиш на більш як двотисячну аудиторію... Не робити ж предметом виступу власні марнославство та злостивість! Чи вам захотілося проілюструвати слова Ісуса Христа про те, що невелика то знахідка — завоювати цілий світ, а втратити власну душу? Та й справді, чому ви страждаєте від того, що ваші кроки по закордонах не відлунюють у нашій пресі? Невже це так принципово для людини вашого життєвого успіху?

Тим більше, що зал повний. Що змушує людей іти сюди? Життєві розчарування? Одвічне прагнення видовищ? Певною мірою — так, але ж чимало хто вірить, що саме перебування в біополі Кашпіровського зробить з їхнім організмом те, що неспроможна зробити офіційна медицина. У тому їх запевняє сам Анатолій Михайлович: «Якщо у вас усе дозріло, то й через тисячу років до іншої планети дійде сигнал, і ви позбудетесь катаракти». Що ж, через тисячу років, ще й на іншій планеті — може бути, чого ж: за такий час, як казав Ходжа Насреддін, або шах помре, або ішак здохне. Але ж присутні в залі сподіваються, що диво наздожене їх раніше і все-таки на Землі. Та ось проблема: навіть коли крізь тих, хто слухає Кашпіровського, справді проходять якісь невідомі флюїди, то як вони позначаються на їх здоров'ї, якщо випромінюються такою злостивою людиною? Нащо ж ви, Анатолію Михайловичу, під поганий настрій ризикуєте своїми шанувальниками?

Випади на адресу тих, хто не складає належне його геніальності, Анатолій Кашпіровський поєднує з розповідями про власні успіхи. Та які! В Єрусалимі, наприклад, усього за кілька днів у однієї дівчинки відросла нога, раніше закоротка, а в Щеціні у чоловіка відновилася... ампутована нирка. «А чому б і ні? — підводить теоретичну базу творець сенсацій. — Відростає ж у тритона хвіст!». У тритона відростає, але американський учений Вейсман у десятків поколінь мишей відрубував цю «п'яту точку» — і хоч би що. Якщо черв'яка розрубати навпіл, то стане два черв'яка, а з куркою чи свинею цей «номер» уже не проходить. Проте я б заплакала від радості, коли б... побачила докази нечуваних перемог. У країнах, що їх ви, Анатолію Михайловичу, називаєте, люди вже вийши з тієї гавані, до якої наше суспільство впливає. Мабуть, знайшлися б і в Ізраїлі спеціалісти, які сенсацію з бліц-відростанням ноги запротоколювали б належним чином, зафіксували увесь процес за допомогою сучасних технічних засобів. Зроблено це чи ні? Якщо ні, то лайте ледачих лікарів, а не журналістів, які хочуть мати докази чудодійних перетворень і яких я добре розумію. Колись я близько зналася з авторкою найпопулярнішого свого часу методу лікування всіх хвороб — напрочуд безкорисливою людиною, котра щиро вірила, що врятувала людство від страждань. Сама читала сотні листів з повідомленнями, що й хвороби минули, й волосся потемнішало. Через кілька років я написала до тих, хто запевняв, що позбувся злоякісної пухлини, й переконалася: поліпшення самопочуття виявилося оманливим — рак своє діло зробив. Ще років зо п'ять після смерті авторки ходили інструкції з її методом по колишньому Радянському Союзу, потім усе це забулося, бо життя його не підтвердило.

Безсумнівна заслуга Анатолія Михайловича перед наукою в тому, що він указав на «білу пляму», заповнення якої відкриває необмежені можливості: лікувати може і сеанс нетрадиційного цілителя, і молитва, і... порожня таблетка, так зване «плацебо», якщо пацієнт має її за ліки. В останньому випадку в обстежуваних справді знижується тиск і нормалізується пульс: отже йдеться про глибокі зміни в організмі, а не його «обдурювання», як вважають сучасні медики. Ми справді від природи наділені здатністю саморегуляції, на це працює ціла система в кількох рівнях — від речовини спадковості ДНК до нашого тіла, її, цю систему, можна підсилити або ж послабити, і неабияку роль у цьому відіграє фактор людської волі. Та в нашому організмі, хай у заблокованому стані, мабуть, існує й система самоліквідації: про це свідчить практика шаманів, котрі наказували вразливій людині вмерти в призначений час — і вона вмирала.

У сімдесятих роках мені довелося брати участь у психологічних дослідах, які проводив винятково талановитий гіпнотизер. Необмежені можливості втручання в чужу психіку (якщо людина піддається) вжахнули мене. Певна, що ніхто не має права порушувати від народження даровану кожному свободу волі. А наші чудотворці наважуються, зібравши в залі або на стадіоні тисячі людей скеровувати в потрібному напрямку їхні життєві процеси, всліпу давати імпульс, який у кожному організмі може спрацювати інакше.

Авторитет наших «енергетичних суперменів» тримається на «трьох китах»: гучних рекламі й саморекламі; «підстраховці» — група супровідників імітує трансовий стан; погрозах — «завдати енергетичного удару», «навести пристріт», «замордувати хворобами» — останнє з лексикону Кашпіровського. Оце залякування дуже небезпечне для вразливих, марновірних, схильних до сомнамбізму. І якщо Анатолій Михайлович не дає «отверзнуть уста» потерпілим від його таємничих дійств, то це ж іще не означає, що громадськість має те сприймати за належне: сама читала адресовані різним редакціям листи людей з ознаками серйозних психічних та фізичних розладів, які наставали після сеансів екстрасенсів, зокрема й Кашпіровського. Скажете, це нічим не доведено? А благодатний вплив «масових цілительств» доведений? Існує на цей предмет хоч яка-небудь статистика?

Тепер у нас начебто ринок — отже рекламу роблять одверто, за гроші — з цим уже не дуже й ховаються. Ось і одна з обласних газет, розписуючи можливості чергової суперцілительки, запевняє, що своїх пацієнтів вона кладе «до космічної клініки». Хто б це не бажав туди потрапити? Адже в земних так незатишно, а головне — бракує ліків... Та саме тому, що над нашим життям забирає владу реклама, потрібно протиставити її цинізму здоровий глузд: на своїй планеті і в своєму часі ми коримося певним законам. Не виросте ліс від кинутого за спину гребінця, не з'являться ні зчого наїдки на скатертині, не відновиться ампутована рука від імпульсу екстрасенса... «Космічні клініки» не про нас.

І Кашпіровському, коли йому не зрадила професійна медична підготовка, а він — клятви Гіппократа, етики лікаря, належало б знати міру в популізмі та саморекламі, не забуваючи про основні чесноти справжнього науковця — об'єктивність і допитливість.

Наталя ОКОЛІТЕНКО,
письменниця.

На шпальтах преси Рад

БЕЗВЛАДДЯ ЧИ БЕЗЛАДДЯ?

«Коли закінчиться це безвладдя? Коли, нарешті, Ради візьмуться за наведення порядку, адже куди не кинь — всюди клин: ні толку, ні дисципліни, ні відповідальності?» — таким напівзапитанням - напівдокором однієї своєї читачки луцька газета «НАРОДНА ТРИБУНА» розпочала нотатки з чергового засідання виконкому Волинської обласної Ради народних депутатів. На засіданні розглядалося питання роботи міськрайвиконкомів області по контролю за виконанням власних рішень та рішень вищих органів державної влади. Багато слів присвятили цій проблемі перший заступник голови облвиконкому А. Кривицький, заступники голови Б. Сорока і А. Давидовський, керуючий справами виконкому С. Усик, інші оратори. Та все зводилося здебільшого до того, що Ради області — кволі, безпорадні, вони і досі не стали повновладними господарями у своїх регіонах. Виконкоми міських і районних Рад рідко розглядають життєво важливі питання, їх рішення мають декларативний характер, без чітко визначених завдань, конкретних виконавців тощо. Часто-густо місцеві органи влади порушують чинне законодавство. Лише в першому півріччі минулого року виконкоми міських і районних Рад області ухвалили 22 незаконні рішення. Кепські справи і з реалізацією наказів виборців. За два роки їх не виконано більше сімдесяти. І не якихось там великомасштабних, а таких, які посильні кожній сільській Раді.

Дивно, але все це безвладдя і безладдя керівники області намагаються пояснити тим, як сказав той же А. Кривицький, «...за 70 років Радянської влади ми не звикли працювати самостійно».

Так то воно так! Не звикли. Але ж минуло вже два роки, як до влади прийшли депутати-демократи. Під час передвиборної кампанії вони багато наобіцяли людям. Пора б і за діло братися. Порядок наводити, з наказами виборців щось робити. А не тільки танцювати біля мікрофонів.

ДІАБЕТИКИ, ЄДНАЙТЕСЯ!

У Харкові та області налічується нині 58 тисяч громадян, хворих на цукровий діабет. Останнім часом хвороба помітно поширюється, зростає смертність.

Ці тривожні факти, пише міська газета «СЛОБОДА», обговорювала нещодавно постійна комісія міськради з питань охорони здоров'я і фізичної культури. Депутати прискіпливо аналізували причини незадовільного стану медичної допомоги діабетикам. У місті кволо працює ендокринологічна служба, не вистачає спеціалізованих відділень у лікарнях, медичні лабораторії не забезпечені потрібним устаткуванням. В аптеках немає інсуліну, інших цукрознижуючих препаратів.

На багато неподобств депутатам відкрили очі активісти обласного товариства діабетиків. Є, з'ясувалося, й таке. Його керівник Валентина Очеретенко, зокрема, заявила, що хворим на діабет харків'янам більше допомагають Всесвітня організація охорони здоров'я і Міжнародна діабетична асоціація, ніж місцеві органи влади. Вони навіть не можуть дати ладу тій гуманітарній допомозі, яка надходить від закордонних благодійних організацій. Всесвітня організація охорони здоров'я пропонує відкрити у Харкові діабетичний центр, організувати школу самоконтролю для хворих. Та от біда: міськвиконком ніяк не вирішить питання про надання відповідного приміщення, хоч різним кооперативам, всіляким комерційним підприємствам знаходить такі помешкання без особливих труднощів.

Постійна комісія рекомендувала міськвиконкому невідкладно розглянути й вирішити питання, які хвилюють Харківське товариство діабетиків.

* * *

За даними Міністерства охорони здоров'я, в Україні нині зареєстровано понад 800 тисяч діабетиків, в тому числі близько 5,5 тисячі дітей. Отож, напевне, приклад харків'ян, які привернули увагу до потреб цих знедолених людей, заслуговує всілякої підтримки. Бо що ж виходить? Навіть Кабінет міністрів, його «шокова» комісія, очолювана віце-прем'єром О. Слєпічевим, здійснюючи контроль за так званою лібералізацією цін, забули, що є в нас такі хворі. І спокійнісінько погодилися з тим, що, скажімо, за стограмовий діабетичний білковий хлібець, який до останнього часу коштував 50 копійок, сьогодні правлять 2 карбованці 40 копійок, а за кількакопієчну цукерку — діабетичну «морзянку» — 14 купонів та ще й з дріб'язком. У чотири-п'ять разів підвищено ціни й на інші діабетичні продукти.

Може б, об'єднавшись, товариства діабетиків допомогли уряду зрозуміти, що він творить.

ДО ОСТАННЬОГО КАРБОВАНЦЯ...

Ветерани

ЦИМИ днями в Київському міськвійськкоматі, а втім, мабуть, у всіх військових комісаріатах України, телефони розпеклися до білого. Дзвонять пенсіонери колишнього Міністерства оборони колишнього Радянського Союзу. Їхню тривогу можна зрозуміти.

Справді, інфляція в нашій країні почалася не вчора. Ціни почали зростати з початку сімдесятих років. Тоді офіцерам, прапорщикам і надстроковикам, котрі перебували на дійсній військовій службі, стали потроху збільшувати грошове утримання. За кілька років їхня зарплата зросла на сто карбованців. Звичайно, і пенсії цієї категорії відповідно збільшувались. А про тих, хто звільнявся раніше, не потурбувались. Ось і вийшло, що при інших рівних умовах (мається на увазі вислуга років, військове звання, посада) офіцер, звільнений, скажімо, у 1971 році, одержував карбованців на сімдесят менше, ніж його колега, звільнений на початку 80-х років. Аби якимсь чином згладити невдоволення пенсіонерів «першого потоку», їм добавили по 15—20 карбованців.

Наприкінці 1990 року було вирішено, що всі пенсіонери при інших рівних умовах, незалежно від року звільнення, мають одержувати однакові пенсії. Ніби все справедливо, коли б не одна обставина. На той час, коли приймали це рішення, інфляція досягла надто високого рівня й уже було відомо, що грошове утримання військовослужбовцям буде приведено у відповідність до зростання зарплати всіх категорій трудящих. А про те, як житимуть пенсіонери Міністерства оборони в цих умовах, не подумали. Все це призвело до того, що військовослужбовці, звільнені в грудні 1990 року, одержували пенсію вдвічі меншу, ніж їхні колеги, котрі були звільнені в жовтні 1991 року. А тому я полюдськи розумію тривогу «відставників», коли вони підіймають телефонну трубку й набирають військкоматівський номер.

Хочу відразу заспокоїти людей. Українська держава вирішує це питання по совісті. З січня цього року при нарахуванні пенсії береться до уваги й те подвійне збільшення грошового утримання військовослужбовців, яке нині здійснюється. Отже, несправедливість, що сталася в минулому, не повториться.

Передбачено механізм індексації. Так, якщо таке підвищення станеться в першому півріччі, то вже в червні пенсії військовослужбовцям будуть відповідно збільшені. Таке переобчислення передбачено й до 1 січня 1993 року.

Тепер про порядок виплати пенсій. Січневу пенсію колишні військовослужбовці одержують в попередньому розмірі. Все упирається в технічні можливості. Якщо для визначення розміру пенсії, котра виплачується по лінії Міністерства соціального забезпечення, досить здійснити лише одну операцію (колишню суму помножити на два), то для визначення розміру пенсії військовослужбовців таких операцій шість.

Сьогодні в Києві мешкають близько 40 тисяч пенсіонерів колишнього Міністерства оборони СРСР. Отже, необхідно здійснити майже чверть мільйона різноманітних операцій. Погодьтеся, що навіть при наявності розроблених таблиць і коефіцієнтів зробити це не так уже й легко. На це підуть січень і лютий. До березня, гадаємо, всі переобчислення будуть завершені. Але ще до цього вже у лютому пенсіонерам буде виплачено три пенсії: дві — за лютий і одна — за попередній місяць. А в березні, після закінчення всіх переобчислень, і буде виплачено повну суму з урахуванням попередніх недоплат. Усе, до останнього карбованця.

Володимир ЦІПОВ'ЯЗ, помічник Київського міського військового комісара з соціального забезпечення.

Спорт

ПЕРШИЙ — НАЦІОНАЛЬНИЙ

Нещодавно Федерацію баскетболу України очолив Михайло Осипов. Йому 44 роки, одружений, має чотирирічного сина Артема. Грав у київських клубах СКА і «Будівельник» та «Університеті» (Ташкент). Один з журналістів згадав, як багато років тому у Києві місцевий СКА переміг елітний ЦСКА. А Михайло Осипов приніс тоді переможцям щось близько 50 очок.

Після завершення спортивної кар'єри Осипов, як кажуть, не завдяки знайомим, а самотужки прокладав собі шлях. Починав інструктором в жеку, а тепер от працює в Міністерстві в справах молоді, фізкультури і спорту й обраний президентом республіканської федерації.

Сьогодні стартує перший в історії національний чемпіонат України. Тому запитання, які поставив М. ОСИПОВУ, пов'язані з цією помітною подією.

Баскетбол

— Передусім назвіть, будь ласка, учасників чемпіонату.

— У вищій лізі у чоловіків змагатимуться команди: «Будівельник» і СКА (обидві — Київ), «Спартак» (Луганськ), МКІ (Миколаїв), «Шахтар» (Донецьк), БСК «Динамо» (Дніпропетровськ), «Стронтель» (Харків), «Вулкан» (Дніпропетровськ). У першій лізі гратимуть 10 клубів. Тепер про жінок. Еліту складатимуть — «Динамо» (Київ), «Сталь» (Дніпропетровськ), «Університет» (Сімферополь), МЕДІН (Донецьк), «Львівміськбуд» (Львів), СКІФ (Київ). Першу лігу представлятимуть також шість клубів.

— Отже, київські динамівки виступатимуть на двох фронтах. Адже вони братимуть участь ще і в чемпіонаті СНД...

— Так, для динамівок зроблено виняток. Адже вони грають у турнірі Кубка чемпіонів. Їм необхідно мати сильних спаринг-партнерів.

— Які терміни чемпіонату?

— Він триватиме до 10 травня. Спершу і жінки, і чоловіки проведуть турнір у чотири кола (по дві спарені зустрічі вдома і в гостях). Сильнішій статі вистачить цього для визначення призерів. А от дівчата проведуть ще й фінальні змагання для найсильнішого квартету.

— З чим пов'язані саме такі строки?

— До 15 червня слід подати заявки до європейських кубкових турнірів.

— А чи є упевненість в тому, що Україну приймуть до Європейської конференції?

— Є. До речі, її конгрес, на якому нам, сподіватимемося, нададуть єврогромадянство, має відбутися в травні. Дуже нам допомагає й інформує нас арбітр міжнародної категорії з Москви Михайло Давидов. Він приятелює з генеральним секретарем Міжнародної федерації баскетболу (ФІБА) Броніславом Станковичем. Звідти повідомлення надходять оптимістичні.

— Що ж, нехай вам Бог допомагає.

— Дякую.

Інтерв'ю провів Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Кубок чемпіонів. «Динамо» (Київ, Україна) — «Дорна» (Іспанія) — 64:88 (35:40).

Киянин Дмитро Христич ось уже другий сезон виступає в американському клубі «Вашінгтон кепітелз». Приємно, що наш земляк став дуже помітним в Національній хокейній лізі (США і Канада). В нинішньому чемпіонаті Христич закинув уже 24 шайби і зробив 21 результативну передачу.

«ШАХТАР» СКЛИКАЄ ЗЕМЛЯКІВ

Позивні футбольної весни

Минулий сезон для донецької команди став ювілейним — рівно 30 років тому «Шахтар» вперше виборов кришталевий футбольний Кубок. Тож під знаком цієї дати гірники вдало й завзято розпочали останній чемпіонат країни, перше коло його завершили в лідерах. Спеціалісти не без підстав заговорили про перспективність молодої команди. Але, на превеликий жаль, фінішував «Шахтар», за словами колишнього його гравця Віктора Звягінцева, просто ганебно, — 12 підсумкове місце. І ось невеселі, але закономірні новини з останнього засідання президії правління футбольного клубу. Майже всі ті, хто так багатообіцяюче починав торгорічний сезон, залишили команду. Поїхали за кордон досвідчені гравці Петров, Євсєєв, Кончельскис. Подався в іншу державу — до «Спартака» — центральний захисник Онопко, повернувся до київського «Динамо» воротар Ковтун. Не все зрозуміло з подальшою долею кращого форварда «Шахтаря» Щербакова. Можливо, він перейде в один із зарубіжних клубів.

Слід зауважити, більшість названих колишніх гравців донецької команди — «варяги». Отже, і не дивно, що в складний для клубу час вони його залишають. Як на мене, футбол на Донеччині поверне собі колишню славу, коли чорно-оранжеві футболки «Шахтаря» стануть зодягати перш за все вихованці місцевих тренерів, плюс дві-три «зірки з обрію». Так було на початку щасливих для команди 70-х, коли із запорошених тут грали Старухін та Сафонов (і як грали!) протягом багатьох років. Та поки зростає гідна спортивна зміна на Донбасі, Володимир Яремченко, який залишається тренером донецької команди, вдався до послуг головним чином тих гравців, які починали спортивну кар'єру в шахтарському краї, а потім з різних причин опинилися в інших клубах. Уже тренуються в «Шахтарі» Барабаш, Фокін, Смигунов, Попов, Беличенко, Пономаренко. Сьогодні всі вони разом із ветераном команди Ященком, гравцем, що залишився вірним клубові, перебувають на перших навчально-тренувальних зборах. До речі, з командою поки що і Щербаков.

І останнє. Важко сьогодні українському спорту і, зокрема, футболу, час тепер ринковий. Однак турбота про нього — наша спільна справа. І коли вже останнім часом не все гаразд із шахтарською командою, то допомогти їй треба всією громадою — і не лише виробничому об'єднанню «Донецьквугілля», а й бізнесменам, які набирають авторитет і міць. Адже для них вкладення капіталу в досить популярну футбольну команду — діло досить вигідне. Плекають уболівальники «Шахтаря» надію й на те, що не залишаться осторонь долі команди Донецька міськрада — візьме приклад із сусідів — харківських міськвиконкому і Ради, що найактивніше допомагали «Металісту», який «вилетів» колись з вищої ліги. Прийнято рішення: підприємства і організації, що є спонсорами цього колективу, звільняються від оплати частини податків у місцевий бюджет.

Юрій ДОЦЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Донецьк.

Пуп землі

ДО МОСКВИ ЗА ДОПОМОГОЮ

Лист віце-прем'єру Росії Є. ГАЙДАРУ

Шановний пане віце-прем'єре!

Звертається до вас пересічний український підприємець, директор фірми «Укрпантофля», яка займається виготовленням домашніх капців. Засісти за цей лист мене змусило катастрофічне становище, в якому з вашої ласки опинилася моя фірма. Чому саме з вашої, поясню нижче, а поки все по порядку.

От уже п'ятий рік моя фірма іде в авангарді розвитку вітчизняного підприємництва. Свідченням тому зокрема є те, що засноване моє підприємство до прийняття Закону про підприємництво, а днями я став банкрутом — задовго до прийняття Закону про банкрутство.

Виною тієї скрути, що спіткала моє підприємство, є та економічна реформа, яку ви почали в Росії. Ні, мова в даному разі не про митні кордони і розрив старих економічних зв'язків. Сировиною, дякувати Богові, я користуюся нашою, місцевою.

Каменем, об який поламав колеса мій підприємницький віз, стала ваша податкова політика. Коли я уважно вивчив податкове законодавство Росії, то схопився за голову, бо зрозумів, що тут моїй фірмі і гаплик.

Бо ж справді, що ж то воно виходить. Мало того, що ціни на сировину злетіли вище голови і навіть нитки коштують тепер так, ніби зроблені з чистого золота. Мало того, що один станок сьогодні йде за таку ціну, як цілий завод вчора. До того ж, зарплату робітникам треба підвищувати, щоб вони хоч іноді що-небудь їли. Та тепер до всього цього треба додавати ще двадцять вісім відсотків податку на добавлену вартість! Я ніяк не можу взяти до тями, що то за вартість і хто її добавляв, коли собівартість наших капців сьогодні і так перевищує спекулятивну ціну японського магнітофона на початку перебудови.

От і вирішив я згортати виробництво. Бо продавати за такою ціною пантофлі сьогодні просто небезпечно для життя. «Вдячний споживач», що за робочу зміну нині заробляє хіба що на бутерброд з маслом, може згадати революційні традиції предків і просто розтрощити мені голову, яка й так розколюється від проблем. Тим більше, в даній ситуації моєї зарплати директора підприємства не стане й на лейкопластир: нарахування на фонд заробітної плати, які згідно з вашими законами становлять до вісімдесяти відсотків, плюс незмінний податок з доходів громадян не дадуть можливості одержати зароблене. Щоправда, й заробити в такій ситуації бодай що-небудь навряд чи вдасться.

Враховуючи вищеописане, ще один документ — Закон про оподаткування доходів підприємств — здається недоречним жартом. Бо логічніше було б назвати його Законом про оподаткування розходів підприємств.

Словом, фірмі моїй кришка. І навіть той приємний факт, що пантофлі, котрі ми виробляємо, на щастя, не потрапили до списку товарів, на які встановлено акцизи, вже навряд чи зможе хоч чимось зарадити. Втішає лише те, що всі ці податки, згідно з вашим задумом, підуть на допомогу безробітним, якими я і співробітники мого підприємства станемо не сьогодні-завтра. Хоча втіха це, відчуваю, тимчасова: чимало моїх колег-підприємців опинилися в такому ж самому становищі, як і я. Напрошується закономірне запитання: коли всі підприємства зупиняться і всі стануть безробітними, з кого братимуть податок на допомогу усім нам?

А тепер — по суті. Шановний пане російський віце-прем'єр. Передбачаю з вашого боку цілком закономірне здивування: а чому це я, український підприємець, звертаюсь з цими всіма претензіями до вас? Чому, скажімо, не до свого українського уряду: мовляв, ми незалежна держава і свої проблеми маємо вирішувати самі? А подібного роду питаннячка адресувати не вам, а рідному Кабінету міністрів?

Поясню. Якщо проаналізувати нашу економічну політику, неважко переконатися: замість того, щоб виробити власну економічну стратегію, весь пакет економічних реформ наш уряд запозичив у вас, себто у російського уряду. Усе тютілька в тютільку — і лібералізацію, і загальну концепцію і навіть ставки податку. Свої маємо, хіба що купони, та і ті «нас змусила ввести Росія».

І коли у нас в урядових колах я намагався з'ясувати, чому саме в Україні податок на добавлену вартість становить двадцять вісім відсотків, а не, приміром, двадцять шість з половиною, у відповідь натхненники української економічної реформи лише знизували плечима і вкотре кивали на Москву.

А коли так, то мимоволі згадується сімдесятирічна українська народна традиція: шукати у Москві істину в останній інстанції. Тому і звертаюся я саме до вас, шановний російський віце-прем'єре. І від імені усієї української підприємницької братії уклінно прошу: будь ласка, знизьте податки. Хоч трошечки! Бо як тільки це зробите ви, знизять їх і у нас, в Україні. А отже нам, підприємцям незалежної держави, стане легше дихати і працювати.

З повагою Микита Підмайстрій.

Перехопив лист
Тимофій ПРОКОПЕНКО.

АЛЬТЕРНАТИВНІ ДУМКИ

● Іронія долі: зовсім недавно одні дотримувалися морального кодексу, а інші дбали про матеріальні статки. Тепер перші потерпають матеріально, а другі — морально вдоволені.

● Предки прорубали «вікно» в Європу, щоб дивитися, як там живуть, і вчитися. Нащадки теж зазирають у це «вікно» — може, щось подадуть.

● Дожилися! Вже й манекени безробітні.

● Пани, пани... Нині той пан, хто часто їздить до Польщі!

Андрій КОЦЮБИНСЬКИЙ.
Дніпропетровська область.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Жарт номера

Гасло часу: від кожного — по здібностях, кожному — по 200 купонів!

Відділ гасел «Куреня»

Пародія

НІ ОДВІТУ, НІ ПРИВІТУ

Я пишу тобі листи
На каштановім листі.
Легко вітрові нести...
Тільки жодного листа
Не приніс од тебе досі.

Михайло КАЗИДУБ.
З вірша «Листопадові листи».

* * *

Що не день — то новина:
Звикли жити без вина,
А тепер од ковбаси
Одвертаємо носи.
Бо папір туди мішають,
Чим жувати заважають,
І сиджу я, мов тетеря,
Без вина і без паперу.
Тож пишу тобі листи
На каштановім листі.
Недоїв і недоспав —
Все листи тобі писав.
Хтось нашіптує поету:
«Зекономі на конвертах»...
І тому мені повір ти:
Посилав листи за вітром.
Нині автору так гірко:
Йшли листи не в ту квартирку,
І залишився я з носом.
Он яка підступна осінь:
Листопадовий поштар
Всі листи послав у жар.
Почуття мої згоріли —
Я під небом голубим,
Бо тебе я загубив.
Але заздрять всі поету:
Заощадив на конвертах.

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

АПЕЧАТКИ

Лібераздирація цін.
Споживрацькі інтереси.
Колективний оговір.
Істеричний з'їзд.
Протухтова крамниця.
Біржовий махлер.
Прихватизація.
Сексуал-демократ.
Пропивна людина.

Зібрав
Віталій БУЛАВКО.

ПАТЯКАНИНА

Нині народ наїжачений, наелектризований. Отож і я, їдучи електричкою, пильную, прислухаюся на всяк випадок. А навкруги таке патякають, таке!..

— Ти чув,— питає мій сусіда свого супутника,— Єльцин в Ульянівську на авіазаводі зняв черевика і гамселив їм по фюзеляжу нового авіалайнера ТУ-204?.. У знак протесту проти переходу Чорноморського флоту до України.

— Брехня! Хто сказав тобі таку дурницю? Я сам бачив по телевізору, як Борис Миколайович вигукнув у мікрофон, стоячи на риштуванні: «Російський Чорноморський флот був, є і буде!» А черевиком колись гепав по ООН-івських стільцях у Нью-Йорку Микита Сергійович Хрущов. Протестував у такий спосіб проти колоніалізму на планеті.

— Кажуть, Микита Сергійович дуже полюбляв той... Тому й Кузькіну мать часто-густо згадував на самому високому офіційному рівні.

— На що ти натякаєш, у Єльцина цього разу повне алібі. В Ульянівську з отим ділом давно вже сутужно, це тобі не Америка...

— Тоді ще більш дивно — адже оті слова Президента на всі сто відсотків означають, що Росія та російська імперія у розумінні Бориса Миколайовича абсолютно одне й теж...

— Чи не занадто таке як для тверезої заяви державного діяча світового рангу? До речі, якщо вже згадали Америку, то й нам, браттям-слов'янам, також не завадило б запросити Президента Росії і показати дорогому гостеві наш красень Київ з висоти пташиного польоту. У Нью-Йорку Єльцин облетів статую Свободи, одне з чудес світу, і був у захваті від побаченого. Якби він оце й нашу київську статую облетів на вертольоті, то ще одне чудо світу побачив би — величезну чергу біля автозаправки на вулиці Наводницькій. Може, він за звичкою, як оце ліквідував Нижньогородський молторг, шугоне своїх нафтопостачальників, які з кожним днем усе спритніше затягують зашморг нафтоголоду на шиї молодої незалежної України.

— Мабуть, ти маєш рацію — хай їм грець отим крейсерам! Я б їх даром віддав Росії, тільки за однієї умови — разом з російською лібералізацією цін. А от німців наппаки — усіх забрав би на Україну. Німцем, як кажуть, кашу не зіпсуєш...

— А оце вже дзуськи! Наше чиновництво нових цін вже нікому не віддасть. Воно так зраділо цьому безмежжю сваволі, з таким завзяттям взялося поганяти ціни, що, мабуть, скоче у капіталізм раніше за Великого брата. Та й роботящий народ воно, кляте, до себе не пустить.

— А жаль...

— За чим жалкуєш?

— Не за чим, а за ким — себе і всіх нас дуже вже жалько. Ми — жебраки, люмпени — по один бік барикад, а нова буржуазія, що по-бандитськи обікрала й ошукала нас, — по другий. Теперечки все знову спочатку: класова боротьба, ненависть, братовбивство. Чи довго штурму Маріїнського палацу чекати?! І взагалі, хто ти, наш новий Володимир Ілліч?!

— Я,— озвався якийсь чоловік, — я Володимир Ілліч, контролер.

І справді, його так і звали, навіть паспорта показав. А от мої балакучі сусіди квитків показати не зуміли. Оштрафував їх Володимир Ілліч і відтоді їхали вже мовчки. Та й про що говорити? Так, пусте — патяканина...

Юрій БОЛЬШАК.

«Куріньінформ» повідомляє

ВАМ, ЕРУДИТИ

Чому план з виробництва паперових грошей встановлено не в мільйонах карбованців, а в тисячах тонн?..

ОГОЛОШЕННЯ

Розшукую майстра-закрійника, здатного розкроїти шкуру ведмедя, викроївши шубу, унти, шапку та рукавиці.

Ведмідь добре вгодований, спокійний, живе у сараї...

СПИРАЮЧИСЬ НА ТЕОРІЮ ДАРВІНА

Учень Кальнинської школи В. Пухлій зробив висновок, що його сусіда Б. Вуйчук, як і всі, походить від мавпи, але сталося це багато пізніше...

Прийняв
Сергій БУГАЙ.
Мал. Леоніда КОРЯКИ.

ФІРМА «ВЕКОБА-ТРАСТ» —

офіційний розповсюджувач акцій страхової акціонерної компанії «ОМЕТА інстер».

OMETA inster

РАЗОМ ЗІ СТРАХОВОЮ АКЦІОНЕРНОЮ КОМПАНІЄЮ «ОМЕТА ІНСТЕР» У XXI СТОРІЧЧЯ!

Страхова акціонерна компанія «ОМЕТА інстер» — засновник ринку страхових послуг на Україні — оголошує про початок розповсюдження своїх простих іменних акцій для громадян та організацій!

Страхова акціонерна компанія «Омета інстер» це:

— універсальне і спеціалізоване страхування в усіх випадках, пов'язаних з ризиками підприємницької діяльності підприємств будь-якої форми власності;

— нові види страхування;

— багаторазове перевищення активів над розміром статутного фонду вже у перший рік діяльності та представництва у найбільших містах України;

— ефективна антиінфляційна політика, що надійно захищає страхові поліси та вкладення в «Омету інстер» від обезцінення;

— бездоганна репутація і міцне становище на ринку страхових послуг.

Розширюючи свої позиції на ринку, який формується, «Омета інстер» оголошує відкриту передплату на свої акції для юридичних осіб та громадян. Номінальна вартість простої іменної акції — 10 000 карбованців.

Статутний фонд компанії сто мільйонів карбованців.

Поспішайте придбати акції страхової акціонерної компанії «ОМЕТА інстер», що надійно захищають ваші кошти від інфляції та надають можливість брати участь у прибутках страхової акціонерної компанії «ОМЕТА інстер».

Гарантії страхової акціонерної компанії з бездоганною репутацією — що може бути більш надійним!

Розповсюдження акцій страхової акціонерної компанії «ОМЕТА інстер» здійснює фірма «ВЕКОБА-ТРАСТ».

ЗАЯВКА

Прошу зарезервувати за мною акцій страхової компанії «ОМЕТА інстер» у кількості ________ штук.

Про себе повідомляю:

Прізвище, ім'я, по батькові ________

Організація (для юридичних осіб) ________

Адреса ________

Паспорт (тільки для громадян) серія ________ № ________

Сплачена сума: ________ крб. ________ (дата)

________ місто ________
(найменування банку, поштового відділ.)

Тип платіжного документа № ________

Гарантую(ємо) доплату у сумі 6325 крб. до повної курсової вартості акції страхової компанії «ОМЕТА інстер», яка складає 12325 крб., до 15 березня 1992 року.

Підпис ________

Акції страхової компанії «ОМЕТА інстер» можна придбати тільки за попередніми заявками. Для того, щоб передплатити акцію страхової компанії «ОМЕТА інстер», Вам необхідно:

1. Переказати гроші у обсязі 6000 карбованців за кожну просту іменну акцію на р/р фірми «ВЕКОБА-ТРАСТ» № 700161718/342701 в «Економбанк — Динамо» м. Києва в міському управлінні Національного банку України, МФО 322249.

Переказ можна здійснити:

— в будь-якому відділенні збербанку;

— в будь-якому поштовому відділенні поштовим переказом, вказавши при цьому у графі «куди» р/р фірми «ВЕКОБА-ТРАСТ», що приведено вище;

— через будь-який банк, в якому знаходиться Ваш розрахунковий рахунок;

— через бухгалтерію за місцем роботи.

2. Заповнити та вирізати із газети заявку з позначеним типом та номером платіжного документа (квитанції для громадян або платіжного доручення для організацій), посім послати заявку на фірму «ВЕКОБА-ТРАСТ» за адресою 252113, м. Київ, вул. полковника Шутова, 9, КЦКБА, ВЕКОБА — ПЕРЕДПЛАТА.

Повноправним акціонером страхової компанії «ОМЕТА інстер» Ви станете після того, як, отримавши від нас сповіщення, сплатите другу половину курсової вартості акції. З цього моменту Ви стаєте співвласником страхової акціонерної компанії «ОМЕТА інстер».

Курс акції страхової акціонерної компанії «ОМЕТА інстер» по 29 лютого 1992 року становить 12325 карбованців.

Передплатити акції за цим курсом можна тільки до 29 лютого 1992 року.

Тільки в цьому разі Ви придбаєте акції за мінімальною курсовою вартістю.

За заявками, відправленими після 29 лютого 1992 року (за поштовим штемпелем), реалізація акцій буде здійснюватись за курсом на день відправлення заявки.

По додаткову інформацію звертайтесь по телефону в місті Києві (044) 293-34-82, «ОМЕТА інстер» — 212-13-94.

«ВЕКОБА-ТРАСТ» — до Ваших послуг на ринку цінних паперів!

Академия Наук Литвы
Предприятие «БИТАС»
при Институте Математики и информатики
Учебный центр

ПРИГЛАШАЕМ УЧИТЬСЯ

работе на персональных компьютерах типа IBM PC/XT, PC/AT.

Предлагаем курсы:

1. **Пользовательские системы:**
   MS WORD 5.0, dBASE IV, FoxPro, SUPERCALC 5.0, локальная сеть Novell NetWare, статистическая обработка данных STATGRAPH (каждая по 40 час.);
   САПР AutoCAD, издательская система. Ventura Publisher (каждая по 80 час.)
2. **Системы программирования:**
   Basic, Turbo Pascal 6.0, Microsooft C 6.0, Fortran (каждая по 80 час.)
3. **Курс для системных программистов**
   (OS MS DOS, язык Assembler, прерывания DOS и BIOS) (120 час.)
4. **Курс для прикладных программистов**
   (OS MS DOS, программирование в среде СУБД FOXPRO, SUPERCALC 5.0) (160 час.)

Слушатели обеспечиваются методическим материалом и гостиницей.

Есть возможность приобрести документацию на русском языке.

Справки по телефонам в Вильнюсе: 80122 63-36-31, 66-07-77, в Киеве 553-93-50.

Наш адрес: 232009, ЛИТВА, Вильнюс, ул. Конарскио 35а Дом Компьютеров.

На відпочинок—до Америки!

Н-20

Заможним людям пропонуємо тижневу поїздку до США (Каліфорнія) у першій половині квітня. Вам видається нагода познайомитися з життям та бізнесом США. Вартість, включаючи квитки та паспорт, — 250 тисяч карбованців. Контактний телефон у Києві: (044)229-04-86.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції: 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:

Для довідок — 441-89-61
телефакс — 224-72-54
Відділ реклами — 441-89-44
Бухгалтерія — 441-84-00

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається. Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Тираж 337.119.

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0311017.